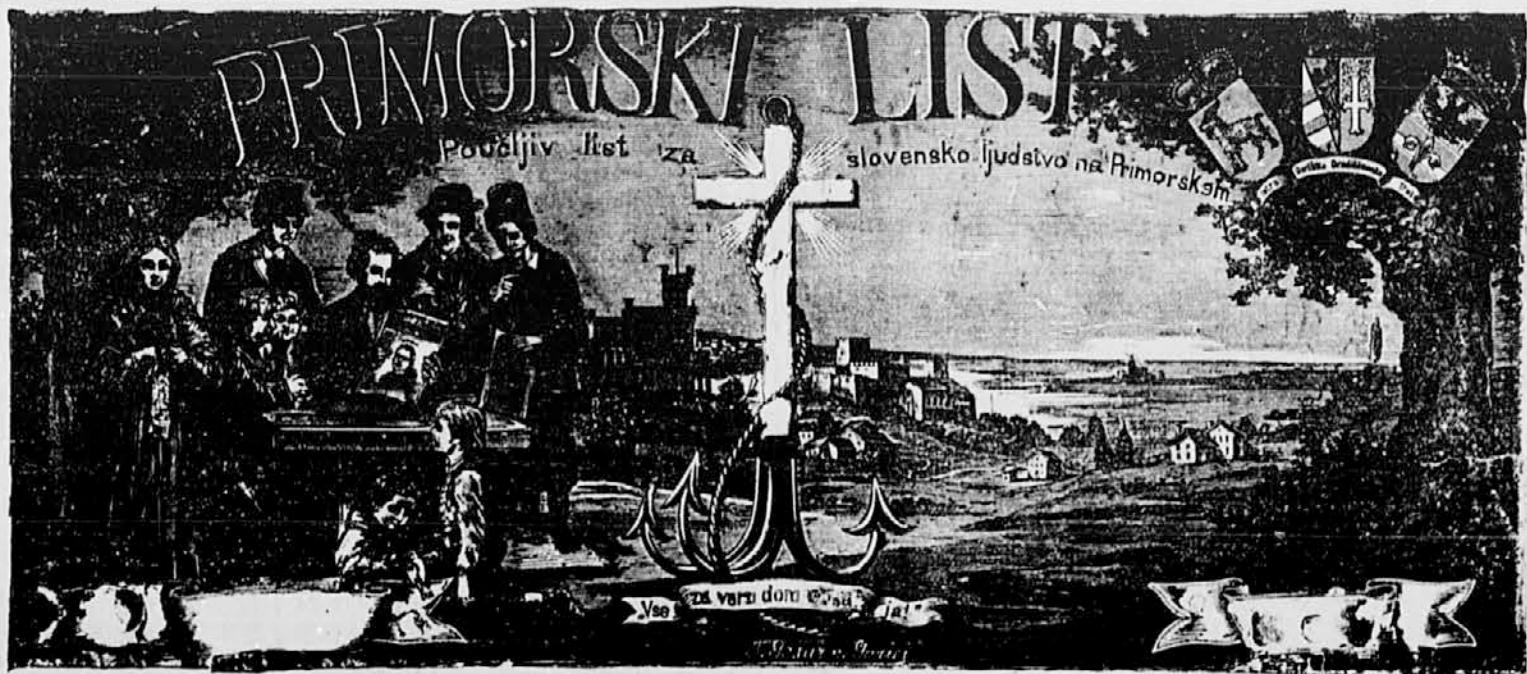

Izhaja vsak četrtek
ob 4. uri popoldne.
Rokopisi se ne vra-
žajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu znača
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone;
za manj premožne
za celo leto 8 krone,
za pol leta K 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
5 K.

Rokopis se prejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Veterini N. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska "Narodna Tiskarna" (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Čuj! — Premišljuj! Govori! — Stori!

Najprej te moramo vprašati, pre-
dragi volivec, ali si bil priden.

Zadnjikrat ti je bilo rečeno, da moraš agitirati za "Slov. Ljudske Stranke" in širiti "Primorski List". Ali si storil to? Ali izpoljuješ to svojo dolžnost? To moraš storiti, tega ne smeš odlašati! Kako drugo opravilo lahko odložiš za čez en mesec, ali za volitve agitirati in širiti "Primorski List", moraš — zdaj. Ne pozabi tega!

Tudi ti je bilo zadnjikrat rečeno, da se moraš najprej sam poučiti o volitvah in o volivnem boju.

Tri stranek,

Ti, predragi volivec, veš, da imamo zdaj na Goriskem tri volivne stranke: Slov. Ljudska Stranka, liberalno in agrarno. O socialistih ne govorimo posebej, ker iste lahko vržeš skupaj v en koš z liberalci. Po načelih so si enako protiverski in brezverski.

"Slov. Ljudska Stranka" je nasprotna — liberalna stranka. Ta stranka ti je znana, in ti tudi veš, kakšne namene ima. Pošten kristjan ne more in ne sme nikoli iti z liberalno stranko. Ne sme te premotiti tudi njenih hincov. Ker to vedi, da liberalci in hincovi je isto. Zdaj za volitve se bodo delali liberalci dobre kristjane, a ti ne glej na to, kakšne se hincijo zdaj, ampak kakšni so sploh zmirjaj. Liberalcu nobene vere, ker on sam nimata nobene. Ne verjemi mi, tudi če se ti pridruži. Ker za dušo mu je toliko, kar za knofe na srajci. Pomni to!

Potem pride druga vrsta hincov, to so agrarci. Delali so se dobre kristjane in prijatelje kmeta, a vse to je bila hi-

navščina in laž. Ravno zdaj za post jim je padla maska z obraza in pokazalo se je njih — liberalno l.c. Dr. Franko, poglavar teh agrarcev in "priatelj" kmetrov, je na shodu pri Rebku rekel, da kinetje, nasti somišljeniki, so nerazsodna masa, ki ne zna jo ne brati ne pisati. To se pravi, da kmety so neumni, da ne zna jo nobene stvari razsoditi, da so nevedni in zabiti! Kaj ne, da je ta mož lep prijatelj kmeta! Za ga fotografsirat! Njegova liberalna duša je govorila iz njega in ga izdala.

Drugi veliki agrarec in "priatelj" kmetrov, Mermolja vertobjenski, pa je po shodu pri Rebku kar jen povedal, da agrarci, so bolj liberalci. Torej vidis, predragi volivec, da je res, kar trdimi: liberalci in "agrarci" sta hincova. Dolgo so slepili ljudi in posebno kmete, zdaj pred volitvami pa so se izdali.

Skrbi za to!

Kaj mišliš ti, predragi volivec, koliko zabitih, nerazsodnih kmetrov bo volilo agrarne posance? Jih bomo šteli nazadnje. A ne mi, oni jih bodo šteli, ker nerazsoden je le tisti, ki bo volil agrarne kandidate za poslanke. Ti, predragi volivec, in vse tvoji somišljeniki boste pa pokazali, da znate razsoditi med hincov in pravimi prijatelji kmeta, in da nočete za poslanca nobenega hincova, naj bo pa že liberalci ali agrarci. Skrbi za to!

S tem pa nikakor nočemo reći, da moraš ti zdaj za to zaničevati agrarce. Ne, še hvaležen jim bodi za to, da so se razkrili, zato, ker se jih zdaj lažje — varuješ!

V vojski red!

Zdaj pa, predragi volivec, preidimo k volitvam, k volivnemu boju. Ti veš, da v vsaki vojski mora vladati disciplina ali red. Kjer ni v vojski reda, kjer posamezni vojni oddelki ravnajo vsak po svoji

glavi, kjer ne udarjajo skupno na sovražnika, tam je bitka izgubljena. Enako je tudi pri volitvah. Vsi morajo skupno in složno nastopiti po enem redu, skupno nastopiti proti nasprotnikom, in na protiniki morajo pasti. Torej brez discipline, brez reda tudi pri volitvah ni zmage! Pomni to in strogo se drži reda svoji stranki!

Vodstvo "Slov. Ljudske Stranke" se je posvetovalo s svojimi zaupnimi možmi iz cele dežele, katere može naj bi postavilo za kandidate v deželnih zborih. Možje za katere se je zedinilo po predlogih "Kmečkih zvez", bo tudi predragi volivec, predložilo, da jih voliš za poslanke. Da bi vti možje bili ene misli, ene glave, to je nemogoče. To, za katere vedina, se sprejme, in temu se morajo podvredi — vse! To je nujno potrebno, če hoče stranka zmagati. Ko so enkrat po skupnem posvetovanju postavljeni kandidati za deželni zbor, potem morajo pasti vti pomisliki, vti ugovori, polemje treba samo, da gredo vti na skupno delo za postavljene kandidate, da ti zmagajo pri volitvah. Torej zopet — disciplina, red in edinost pri volitvah!

Kedaj? — Kdo?

Kedaj pa bodo volitve v deželnih zborih? Volitve za deželni zbor bodo najprej v splošni kuriji, in sicer dne 2. marca. Cela slovenska goriška dežela bo ta dan volila — tri poslanke. Borščki, kobariški, tolminski, kanalski okraj, goriška okolica, Brda, Vipavsko, Kras, vti bodo skupaj volili tri poslanke, in sicer bo vsak volil doma v svojem kraju.

Kdo bo volil v splošni kuriji? Dne 2. marca imajo pravico voliti vse osebe moškega spola, ki so svojepravne, ki so 24 let stare, ki so avstrijski državljanji. Osebe, ki so izključene od volitve, so

"Ali me hočete imeti morda za norca?" pretrgal je mladenič zopet general besedo. "Poznam te zanjke in bodite uverjeni, da se ne bom vzel vanje. Gospod, prosim vas, pustite mi vsaj zadnje ure preživeti v miru..."

In jetnik se je utrujen zgrudil na stol ter si zakril obraz z rokama.

General je opazoval z vidno rshločutnostjo to mlado, uničeno življenje in obšel ga je čut, da mora pritisniti nesrečneža na svoje prsi.

Hotel je to že storiti, a v tem trenutku se zgane jetnik in upre svoje oči z divjim, sovražnim pogledom v generala, ter zamrmra s prisijenim gnevom:

"Kaj delate še tu... Ali me hočete močiti z vso prisotnostjo celo noč?..."

"Poslušajte me vendar mirno Vladimira Bruskovskij..."

"Ha, ha... kaj ste tudi to že izvolili?... Dobro, recimo, da jaz nisem Piščar, temveč Bruskovskij; kaj je na tem ležeče in kaj briga to vas? Idite vendar že!"...

"Da... takoj. Ali imate mogoče še kakšno željo, katero bi vam lahko izpolnil?"

"Željo?"... nasmejal se je porogljivo jetnik.

"Imam celo dvojno željo in sicer prva je, da se mi umaknete z luči, da

Naročino in na znanila s prejema upravnštvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdije vem tekaliju nasproti mestnem vrtu, pri Vangelu Baumgartl v Korenški ulici in na Korenškem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglas in poslanice se računajo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

naštete v 4. št. "Primorskega Lista" dne 23. jan. 1908.

Kandidatje.

Katere poslanke pa je postavila "Slov. Ljudska Stranka" za splošno kurijo? To so ti le trije možje:

Dr. Anton Breclj,
zdravnik v Gorici.

Dr. Franc Parletič,
odvetnik v Gorici.

Jožef Fon,
državni poslanec in sodni svetnik v Gorici.

Predragi volivec, zapomni si imena teh treh mož! To so res možje, vneti za blagov. Ljudstva, katere z mirno vestjo in najboljšim prepridanjem priporoča "Slov. Ljudska Stranka" za poslanke.

Od ust do ust naj gredo imena teh treh mož, vsak naj jih pozna, vsak naj jih priporoča, vsak naj jih agitira zanje! To je naša trojica, draga narodna trojstva deteljica, ki je ljudstvu porok njegove boljše prihodnosti!

Predragi volivec, za danes naj to zadostuje. Zdaj ko si to prebral, pa pojdi in — storil tudi svojo dolžnost!

In katera je ta tvoja dolžnost?

Kjer vidis, da nasprotniki agitirajo za liberalno ali agrarno stranko, tam agitiraj ti za "Slov. Ljudska Stranko" in dokazuj da liberalci so razdiralci in da agrarci so hincovi;

povsod priporočaj one tri zgoraj imenovane možje za poslanke "Slov. Ljudska Stranka" in pri vsaki priliki agitiraj zanje;

labko zaključim to pismo v roke našljencu."

Ko je zapustil general jetnišnico, dejevalo je še vedno neprehnom, nad mestom pa je vladala že grobna tišina...

"Sinja, pišem Vam slednjič... Vedite, da umrjem mirno z zavestjo v srcu, da zmaga konečno naša sveta stvar. Kmalu... mogoče že v nekaj letih pride čas... V Vas živi vzvilen duh in vesel sem, da se mi je posrečilo vsečiti v Vaše srce naše ideje. Vi boste delovali in podpirali Vas bodo moji in Vaši prijatelji. Pred smrтjo slušam glas svoje duše in priznam Vam, da ste mi nad vse dragi. Ko ste igrali na glasovir, stal sem med duhetečimi cvetkami na balkonu in mislil le na Vas... Se li še spominjate izleta v gorovje, kjer smo opazovali krasen solnčni vzhod?... Le pogum! Tudi nam zasije kmalu solnce sreče, za katero umiram sedaj. Blagoslov Vas vsemogočni!"

"Usoda, o kateri sva prejšnja leta mnogokrat govorila, ljuba Marija, naložila mi je težko breme v zadnjih letih. Potrdil sem danes človeku smrtno obsodbo. Vsemogočnega volja pa je bils, da sem ob-

LISTEK.

KRI.

(iz ruščine.)

(Konec.)

Nad pisalno mizo je visela slika umrle njegove soprove, hladne egoistinje, kateri so bili zelo malo mar duševni boji zoprog, in ravno ona je največ zakrivila, da je okamenelo njegovo poprej mehko, čuteče srce.

Poleg te slike visela je druga... ona njegovega nesrečnega sina Mitija...

Ob osmisli zvečer se je odpeljal general k posvetovanju s civilnim zastopnikom gubernije in ob desetih je zapovedal kočijašu, da ga pelje v kaznišnico. Tu je zahteval videti mladega revolucionarja in kmalu je dospel v spremstvu straže in predstojnika jetnišnice v ozko, temno celico.

Vrata so se škripajo odprtia in general je vstopil k jetniku, ki je pisal ravno pismo pri svetu brlečev svetilke. "Kaj hočete tu?" vprašal je mladenič v gladki ruščini, nekoliko luje naglašenočekatero besede. "Ali niti v zadnji noči ne budem imel miru? Saj vendar že vem, da poplačam jutri z življenjem svoj čin; prihranite si torej vsak trud, kajti izdal ne bom nikogar."

"Pustite našu sama", izpregovori general.

Predstojnik jetnišnice in stražnik sta se umaknila v ozadje.

General je natančno opazoval obraz jetnika. Posebne podobnosti ni sicer našel med unukom in svojim sinom, a vendar ga je spominjala rumenkastobleda barva in pa nekaj potez mladeničevega obraza na njegovega Mitija. Ob sta precej časa molčala, konečno je jetnik prvi izpregovoril.

"Kaj želite še od mene? Ali me hočete morda tolažiti?... To bi bilo nepotrebno. Pripravljen sem na smrt in edino to me žalosti, da sem zamagal storiti tako malo za našo sveto stvar. A kar ni bilo meni mogoče, store drugi."

"Vaša mati..." pridel je general.

"Prosim, molčite gospod," prekinil je jetnik nevoljno general, "in ne govorite mi o moji blagi materi. Poznam vaše namere... hočete me s tem ometiti in na ta način izvabiti iz mene kako pojasnilo o zaroti, a motite se zelo!"

Ponosno je stal mladenič pred generalom in jezno so se bliskele njegove oči. —

"Poslušajte me vendar," prične zopet general.

"Saj nisem prišel k vam kot uradnik, temveč zgoj iz uzroka, kateri bi bil za vas zelo važen..."

to številko in vsako štev. „Prim. Lista“, ko si jo prebral, daj naprej drugim, da jo bodo vši brali.

Predragi volivec, — storiti!

Koloni.

V torkovi številki zakadil se je „Naš Glas“ v našega državnega poslanca Fona z vso silo, dasi brez vsakega povoda in braz vsake potrebe izvsemši potrebe po loviljenju volivcev.

Po raznih nesramnostih v slogu „Soče“ na naslov naše stranke, očita poslanec Fon, da, kakor „klerikalci“ na sploh, tudi on stevari največe briske reže kolone z brezvestnimi obljubami, o katerih da je sam najbolj na jasnom, da so neizvedljive.

„Naš Glas“ piše o posl. Fonu: „Ta gospod, sikan kolonom v prižnicu (!) kakor vzor katoličana dopoveduje, da bo njegova stranka poskrbel, da se odvzame njih gospoparjem zemlja, ki se potem sparselira in razdeli med nje kolone.“

Pravi potem, da „koloni sodeč po govorjenju dotičnega gospoda (seveda Fon), stvar tako razumevajo, da bi se to dalo dosegiti po prisilni razlastitvi.“

Pred vsem pozivljamo člankarja, naj nam pove, kdaj je poslanec Fon izjavil kolonom ali kamursibodi, da naša stranka poskrbi, da se gospoda rjem odvzame njihova zemlja? Ker je ta trditev samo gorostasna laž, vemo, da ne dobimo odgovora!

Poslanec Fon je o kolonskem vprašanju govoril na shodu v Dol. Črnom in je izrecno povdarjal, da v naših časih ne more biti govor o prisilni razlastitvi; (Glej dotično poročilo v „Prim. L'stu“. Ured.) Isto stališče je zavez tudi v svojem predlogu podanem v državnem zboru.

Poslanec Fon se je toraj le v toliko „previdno“ izrazil, da je kolone podučil, da ta pot, ki bi se sicer zdela najenostavnejša, je najbolj neizvedljiva.

Sicer pa so naši koloni res največ reže, toda nikakor ne najneumnejši, kakoršne jih slika „kmečki prijatelji“ (saj se dobro poznamo!) v „Našem Glasu“. Ako člankar dokazuje svojim čitateljem, da razlastitve potom državnega zakona ni mogoča, se pravi to samo, da tomu skozi odprta vrata.

Tudi mi ne mislimo, da bi vtegail kolonski bedi odpomoči deželnemu zakon, ampak smo menja, da edino le država zamore dati pomoč. Člankar hoče nahujskati zoper nas razven kolonov tudi še gospodarje veleposestnike, če da jim hočemo njihovo zemljo „odvezeti“. Preneumno!

Naša misel je ta-le: Kakor tožijo koloni, toko tožijo tudi veleposestniki, da ne morejo izhajati v sedanjih časih. Mnogo je zato veleposestnikov, ki bi bili voljni zemljišča prodati kolonom. Toda kakšno jamstvo bi imeli glede plačila kupnine od strani kolonov, ki sami denarja nimajo in bi mogli zastaviti edino le prodano zemljišča? Kdo pa posodi toliko denarja kolikor je vredno zemljišče?

sodil na smrt svojega lastnega unuka, sina nesrečnega svojega Mitije.

Uro pozneje, ko sem podpisal obsodbo, prišla je k meni mati njegova in mi razdelila vse... Marija, Vi ste mi edina dobra prijateljica. In to mi je v tolažbo, da imam vsaj človeka, kateremu lahko potožim svojo morečo bol.

Danes uvidevam, kako osamljen, zapuščen da sem. Čutil nisem preje tega tiska, kot ravno sedaj. Ljudje so me imeli vedno le za mrzlega pohlepneža.

Vedel sem to in živel sam zase... Moja služba, kratka družinska sreča, Mitija in pa vojna so mi življenje nekoliko osladili... Sedaj mi ti nemiri med ljudstvom nekoliko preganjajo tožne misli; minilo pa bode tudi to in prejnjia zapuščenost in otožnost lotila se bode duše, da mi končno smrt pretgra tugepočno, žalostno življenje. Bil sem pri svojem unuku v ječi. Mlada sva si popoloma tujta človeka, ki bi se nikdar ne razumevala. Mladičeve poteze krog usten in načela so me živo spominjale svojega sina. Moj Bog: vti so prepričani da napoči enkrat dan, ko se vresničijo njih brezmiselne ideje, za katere se je preliilo še tolikanj krvi.

Vse njih namere pa se bodo izjavile, vse žrtve bodo zaman in pričelo se bode zopet dolgočasno, jednakomerno življenje.

Morda načelnik stranke, ki izdaja „Naš Glas“?

Né, on pravi, da bi to morale storiti „klerikalne posojilnice“, in sicer z dobičkom, ki ga imajo. Prosimo člankarja, naj se potrudi k dr. Franku — če mu je sploh treba, da se k njemu potrudi — in naj ga vpraša, koliko znašajo dobički „klerikalnih“ posojilnic in koliko „pride od njih v prid par goriškim gospodom!“ Naj bo tako pošten!

Pa pustimo to!

Rékli smo, da more kolonom odpomoči le država. Mi vemo namreč, da ima država denarja na razpolago. Država toraj lahko posodi kolonom potrebnega denarja, da si kupijo zemljiščo od gospodarjev, ki so voljni jih prodati. Država pa tudi ne sme zametavati denarja v prid poedincem. Naj se toraj intubilira za posojilo na dotičnem premoženju in bivši kolon naj vrača državi posojilo v dolgih letnih obrokih (amortizacija) v obliki kakor davek. To idejo in nič drugega ni razložil poslanec Fon, in samo svojo pomoč, da se ta ideja vresniči, je obljubil kolonom.

Člankar pravi, da je edino izvedljiv način tisti, ki ga z veseljem uporablja na Furlanskem Faidutti. To je: s pomočjo „hipotekarnih bank“ nakupuje gospoška posestva, jih sparselira ter odda pod ugodnimi pogoji furlanskim kmetom. No, kar se tiče ugodnih pogojev imajo vsaj nekateri furlanski kmetje svoje posebne misli; mi jih ne izražamo, ker nas stvar ne zanima.

Drugega pa je misel člankarja res izvrstna in hravnost divna. „Naš Glas“ skromo pravi, da je „edino prava in izvedljiva“.

Toraj se vendar še dobri pri nas denarnih zavodov, ki se imenujejo hipotekarne banke, katere posodijo furlanskemu kolonu (prosim: brez drugega jamsva!) toliko denarja, kolikor je vključeno zemljišče vredno! Naj nam člankar naznani imena teh „hipotekarnih bank“, da potečemo tudi mi k njim in se okristimo! Take „hipotekarne banke“ bi morali pravzaprav naznačiti državnemu pravdniku, kajti jasno je, da pojde v doglednem času v konkurs.

Ampak šalo na stran!

Modrijan v „Našem Glasu“ menda ni čital predloga, ki ga je stavil poslanec Faidutti v državnem zboru; ako bi ga bil čital, bi zvedel, da takšnih „hipotekarnih bank“ vsaj pri nas ni. Potem pa je člankarju v svetem ogrečenju nad „brezvestnimi klerikalci“ všlo nekaj, kar je pa pracej glavna stvar: namreč razloček med furlanskimi in briskimi koloni.

Samo ta razlika omogoči poslancu Faiduttiju njegovo operacijo, ta namreč, da je mnogo furlanskih kolonov, ki so v primeru z briskimi naravnost bogataši. Tem lahko pomagajo „hipotekarne banke“, ker plačajo del kupnine v gotovini; naši briski kolon pa nima denarja in zato je način v katerem pravi „Naš Glas“, da je „edino pravi in izvedljiv“, v resnici popolnoma neizvedljiv.

Hvala Bogu, da tega časa ne doživim več.

Ne vem kaj mi je... brezstevilne misli mi begajo po trudni glavi... so li to simptomi bližajoče se blaznosti?... Sence v kotih... dani se že... Oprostite temu nevezanemu pisancu, a ko bi vi poznali neskončno mojo bol!...

Ob osmih zjutraj je prišla v jetnišnico mlada, fino oblečena gospica. Srečala je na hodniku paznika jetnišnice in ga jokaje prosila, da naj jo pelje vsaj za trenotek k Vlaminirju Bruskovskemu. Paznik ji tega navidezno ni hotel dovoliti, češ da to prepovedujejo službeni predpisi, v resnici pa se mu je smilila gospica in ni ji mogel povedati iz sočutja, da Bruskovski ni več med živimi.

Gospica je še prosila nadalje, tu pa se je zasišal vrišč in nemir na ulici. Vse je beglo semintja. Prestrašenega obraza, zaklical je neki stražnik v poslopje, da je bil pred par trenotki na kolodvoru umorjen general.

Paznik se je iztrgal iz rok gospice in hotel ven.

Celo mesto je bilo v grozni razburjenosti, le mrzla jesenska narava ostala le mirna in tiha.

Med oblaki pa je posojalo solnce in marsikoga je navdal ta prizor z upajanjem na boljšo bodočnost.

Ako bi bil članek v „Našem Glasu“ zagrešil navaden človek, bi se mu ne čudili, ker je pa pisec očividno izobražen človek, ki se razume tudi na juristarju, mu moramo pomilovalno reči: Da bi bil molčal!

V polni meri se zavedamo resnosti položaja briskih kolonov, na katere je bila pozabila „kmečka stranka“ na Goriskem; mi vemo tudi, da nikakor ni lahko pritegniti vlade k sodelovanju pri razrešitvi tega vprašanja, dasi je v interesu države, da bednim kolonom pomaga; ampak vkljub članku v „Našem Glasu“ moramo danes še trditi, da je naša misel najboljša, in z opirom na to budem po naših poslanec v vse vremenu delovali, da se vresniči. Ni sicer upanja, da se to zgodi takoj, toda vendarle v doglednem času.

K koncu še par opazk!

Nam se ne zdi potrebno braniti našega poslanca Fona radi očitjanj, koja ste spustili na njegov naslov; kdor ga pozna, ve, kaj ima o njem soditi. Ampak, če rabite nasproti njemu izrazo kakor „zaničevanja vredna sredstva“, „prevaranje“, „brezvestne obljube“, „lagati“, „slepiti“, „za nos voditi“, „previdno (beri: zvitlo)“, „farbat“, „demagog“ — potem bodite uverjeni, da se Vam bodo z Vašimi čitatelji — smejele tudi — krate!

Brez zamere!

Slovenska Ljudska Stranka in agrarci.

Potrebno se nam zdi, da pojasnimo svojim somišljenikom in pa tudi poštenim pristašom nekdanje agrarne stranke, kako so se vršila pogajanja glede spojitev obih strank. Prosimo vse, naj pazno prečitajo ta članek, da bodo videli, kdo je vzrok, da ni prišlo do spojitev in kakšni možje so agrarji kolovodje.

V zasebnih razgovorih med našimi pristaši in pravimi agrarci stare poštene struje se je po državoborskih volitvah mnogokrat povdarjalo, naj se obe stranki spojita, češ ker imata obe vendar pravisti program. Temu preprčjanju je dala S. L. S. iskrenega izraza na svojem shodu zaupnikov dne 25. novembra 1907, ko je sprejela sledečo resolucijo: „Slovenska Ljudska Stranka pozivlje vse goriške Slovence, ki priznavajo krščansko in demokratisko stališče za veljavno v javnem življenju, naj se pridružijo S. L. S. Gedenčina naj se dogovore z vodstvom oz. izvrševalnim odborom S. L. S.“

Kmalu nato je prejelo vodstvo S. L. S. od dr. Frankota kot voditelja agrarne stranke pismo, v katerem ta naznana željo da bi se sešla enketa zastopnikov vseh treh strank, v avro morebitnega združenja ali vsaj o načinu, kako pomiriti politično strast ljudstva. Kot svoje zastopnike so agrarci naznani sledede ggi: dr. Franko, Ivan Mermolja, župan Šavnik in nadučitelj Križman iz Dornberga. Vodstvo S. L. S. je na to odgovorilo, da je pripravljeno, se pogajati z agrarno stranko, ki zatrjuje, da je istih načel, ko S. L. S.; ne pa z narodno napredno stranko, ki ima popolnoma nasproten verski, kulturni in gospodarski načrt. Hkrati je izjavilo vodstvo S. L. S., da ne pripozna g. nadučitelja Križmana kot zastopnika agrarcev, ker mu je bil doslej ta gospod pozan le kot odločen liberal.

Na prvem sestanku naših zaupnikov (dr. Pavletič, Berbuč in dr. Brečej) z zaupniki agrarcev (brez Križmana) je poštana stranka po svojem načelniku g. Andreju Gabrščekom izjavila, da se iz načelnih razlogov ne udeleži pogajanj. Hkrati je zahteval, naj vodstvo S. L. S. prizna g. nudučitelj Križman za zastopnika agrarcev, češ ker je on in z njim večina voditeljev populoma izpremenila svoje politično naziranje in se z vso vremeno zavzela za novo agrarno stranko.

V tej seji ni prišlo do točnih sklepov, ker se zaupniki agrarcev brez nadučitelja Križmana niso smatrali za vpravljene za agrarno stranko kaj sklepati. Na naslednjem sestanku dne 13. dec. je prinesel dr. Franko zahteve agrarne stranke označene v 6 točkah. Zahteve, da kmečka stranka pristopi S. L. S. kot agrarna frakcija, ki sama določa število in osebe svojih privržencev v vodstvu S. L. S. in sama predlaga kandidate iz svoje srede, je našla odpor. Vendar so zaupniki S. L. S. sporočili zahteve agrarcev vodstvu S. L. S., ki je v svoji pol-

noštevili seji 23. dec. sklenilo naslednji odgovor:

1. Vodstvo S. L. S. z veseljem konstatira, da po izjavi odpostancev „K. S.“ dne 13. dec. ni načelnega nasprotja med S. L. S. in K. S. ter z rodoljubnim zaščitnjem pozdravlja vstop K. S. v S. L. S.

2. V vodstvo S. L. S. vstopijo 3 pristaši dozdanje K. S., ki jih določi vodstvo dozdanje K. S. sporazumno z vodstvom S. L. S. V izvrševalni odbor in zbor zaupnikov S. L. S. odpošije dozdanja L. S. svoji moči primerno število članov.

3. „Primorski L'st“ budi edino glasilo S. L. S. Po spojiti obeh strank preneha „Naš Glas“.

4. Vodstvo S. L. S. bo pri predlaganju kandidatov v zakonodajne in upravne zastope jemalo v poštev sposobne možnosti dozdanje K. S. in priporočalo zboru zaupnikov.

27. dec. so se zopet sešli zaupniki S. L. S., izročili agrarcem gori omenjene zahteve. Dr. Franko je naznani, da je prejel od načelstva narodne napredne stranke izjavo, ki pravi, da nar. napredna stranka se strinja s sproženo mislio enekte, ki naj dožene morebiten kompromis vseh treh strank, četudi je združenje nemogoče.

Zahteve S. L. S. pa predlože zboru zaupnikov. Dne 2. jan. se je sešel zbor zaupnikov agrarne stranke, ki je sklenil posebno na poziv nadučiteljev Križmana in Bajta, naj stranka nadalje postopa samostojno in sklepoma komromise z onimi strankami, ki ponujajo več ugodnosti. Agrarci, ki so poprej kakor so zatrjevali, želeli združenje s S. L. S. so na tem shodu podlegli vplivu liberalnega učiteljstva.

Nato so agrarci izjavljali, da se otresejo strahovanja liberalnih učiteljev in da pristopijo S. L. S. pod gori omenjenimi pogoji. Zahtevali so le, naj jim S. L. S. pusti glasilo „Naš Glas“ dokler ga bodo mogli in hoteli izdajati, da pa dobole S. L. S. nadziranje tega lista.

Dne 9. januarja pa so imeli agrarci zbor deležnikov „Našega Glas“^a, kjer je pristopila k tedanjim sedmim liberalnim učiteljem še trinajstorka drugih in hajih liberalnih učiteljev. Ti so s „farškim“ strašilom navzoči agrarce pripravili do tega, da se ohrani stranka samostojno, da prepusti učiteljstvu enega kandidata, ki naj si ga učitelji poljubno med seboj izberi.

Vodstvo S. L. S. je na to izjavilo, da izpremenjeno agrarno stranko, ki jo voda liberalno učiteljstvo, ne more imeti več dogovorov, ker bi se z vsakim nadaljnim dogovorom vodstvo S. L. S. v obeh vseh razsodnih somišljenikov le osmešilo.

To so gola dejstva!

Somišljeniki!

Pripravite se na agitacijo od moža do moža!

Poljedelski odsek.

Poljedelski odsek državnega zboru je pretresoval važne stvari. Vse kaže, da je državni zbor in tudi voda sedaj druga duha. To je posledica volivne reforme. Posebno se sveža sapa čuti v poljedelskem odseku, ki je imel te dni na Dunaju svoja posvetovanja.

O izboljšanju planin in pašnikov je poročal slovenski, za naše poljedelstvo velezaslužni poslanec Povše. Poročevalc je navaja, da merijo v Avstriji travnik 3.072.23

Voditelj agrarne stranke dr. Franko.

Eta izmed oseb, ki se je v zadnjem času prikazala na političnem polju, je gorški odvetnik in voditelj agrarne stranke dr. Franko. Danes si hočemo nekoliko ogledati tega človeka in promotriti način njegovega političnega delovanja. Prvič je ta mož nastopil javno v zadnjem državnozborskem volivnem boju na liberalnem shodu pri Sv. Luciji. V sled liberalne kričavosti popolnoma omamjen, je došel do trdnega prepričanja, da dr. Gregorčič propade. Da bi si tudi on stekel nekaj zasluga pri političnem uboju dr. Gregorčiča, napadel ga je naravnost grdo na shodu pri Sv. Luciji, neoziraje se na to, da ga je malo časa popreje nazival najbolj zasluženega moža.

Ta politični napad, katerega so liberalci skušali po svojem časopisu, kolikor mogoče izkoristiti, nad katerim pa so se vse pošteni možje zgrajali zelo veliko pripomogel dnevnemu voditelju S. L. S. do tako častne zmage.

Vkljub temu dr. Franko ni miroval. Postavili se je dal za voditelja agrarne stranke in v tej lastnosti je začel oznanovati mir in slogan — psovati tiste, ki so ga obogatili, in delovati z neresnicico kakor smo bili to navajeni do sedaj pri kakem strastnem liberalnem agitatorju.

Nerazsodno maso je imenoval dr. Franko somišljenike S. L. S. To grdo psovko iz ust voditelja agrarne stranke stranke si zapomnimo in nerazsodna masa mu bode dala odgovora, da si ga bode zapomnil. Dr. Franko je sedaj bogat mož; sedaj lahko psuje. Pred leti pa se je voditelj agrarne stranke klanjal in blinil tej „nerazsodni masi“, ker je to bilo na korist njegovi pisarni. Povod, da pišemo tako, daje nam brezobraznost voditelja agrarne stranke.

Dr. Franko si je pri svojem političnem nastopanju privzel za družico — neresnicico. Ravnata okolnost pokaže dr. Franko kot politika v taki luči, ki jo dr. Franko zasluži.

Kot voditelj takozvane gospodarske stranke in kot oznanjevalec mira in sloga je na zadnjem shodu pri Rebku psovval in pripovedal neresnicico, a niti z eno besedico se ni taknil gospodarskega načrta, ki ga ne pozna, ker se nikdar za nič drugega brigal ni nego za se in za svojo pisarno. Če pa voditelj ne pozna gospodarskega načrta stranke, kaj si naj potem mislimo o taki stranki. V nasprotju z resnicico omenjal je dr. Franko, da so pristaši S. L. S. egzistirali, da pride v nebesa, kdor voli Fona, a v pekel, kdor voli Gabrijelčiča, da se je volivcem obljubilo odpisati davke dolgove in jim poslati njihove sinove od vojakov domov. In ravno s temi neresničnimi trditvami je dokazal ta voditelj agrarcev, da niti on niti stranka nima pojma o ljudskih potrebah, ter da niti ne sanja ne o gospodarskem načrtu, ki ga imajo vse resne ljudske stranke v Avstriji.

Voditelj agrarne stranke je govoril, a dokazov ni navedel; a tem je padel globlje kakor zadnji liberalni agitator. Tako je politično delovanje dr. Frankotovo. Grd političen napad, psovanje in neresnične trditve — to označuje voditelja agrarne stranke dr. Frankota, vsled česar mu nobeden pameten in trezen mož ne more in ma tudi ne bode več zaupal.

Politični pregled.

Portugalski kralj umorjen. — V soboto se je izvršil v Lizboni, v glavnem mestu Portugalske, grozen zločin. Umorjena sta bila portugalski kralj Karol in njegov sin, prestolonaslednik Ludovik Filip. Ranjen je bil tudi drugi sin ravnega kralja infant Manuel.

Na Portugalskem se je pojavljalo že delj časa revolucionarno gibanje. Posebno je bilo prebivalstvo nezadovoljno s kraljem, ker imajo vir bogastva, veliko industrijo in trgovino v rokah Angleži, katerim se je kralj jako udajal. Poleg tega pa vlada na Portugalskem tudi grozna korupcija in brezverstvo. Da bi se to revolucionarno gibanje zatrlo, uporabila so se najskrajnejša sredstva. Min. predsednik Franko bil je pravi diktator in je strune svojega oblastva preveč napel tako, da je moralno priti do odpora.

Vse kar poštano čuti in misli, obsoja s studom ta zločin, ki je delo revolucionarcev. Morilci namreč, med katerimi so

se nahajali Španci, Portugale in Italijani, so bili podkupljeni od revolucionarcev.

Nekaj morilcev je policija koj ubila, ko je nastal med njim in med njimi boj.

Zdaj je infant (princ) Manuel proglašen za kralja, a namestu njega bo kraljica vdova Marija Amalija začasno vodila vladne posle.

Pogreb kralja in prestolonaslednika bodo 10. t. m.

V poljedelskem odseku so se pretekli teden vršila važna posvetovanja o razbremenitvi kmečkih posestev v od dolgov in o drugih kmečkih zahtevah. Dr. Franko pa se je malo prej iz teh stvari norčeval pri Rebku in očital naši stranki, da „farba“ ljudstvo. Ta advokat mora biti sedaj osramočen do kosti, ko je poljedelski odsek v državnem zboru s svojim delom tako hitro pokazal njegovo nevednost.

Dne 4. februarja je v poljedelskem odseku socialni demokrat Resel poročal o predlogu glede na draginjo živil ter predlagal, naj se odpre meja živini iz Srbije, Bolgarije, Rumunije in Rusije. Temu predlogu so se odločno uprli razni poslanci, med njimi tudi slovenska zastopnika Povše in Roškar. Prvi je s številkami dokazal, da se je v zadnjih treh letih pomnožilo število goveje živine, padle so zadnje meseci cene živine, toda meso obče ni prav nič ceneje. Iz tega se mora sklepati, da živinorejci niso krivi draginje, ampak prekupci. Poslanec Roškar pa je dokazal s podatki, da dandanes tudi živinorejec dela brez plačila, ker izkupilo za živino ne pokrije vseh stroškov, truda in skrb.

To vprašanje bode zopet napravilo mnogo hrupa. Vlada bude namreč sklenila trgovsko pogodbo s Srbijo. In po tej pogodbi bodo smeli Srbi proti gotovim pogojem uvažati meso v našo državo. Večina pa se upira tej koncesiji. Vlada se trudi že sedaj, da dobi večino za pogodbo.

Luka za Bosno iz Hercegovino — Iz Sarajeva poročajo, da se bosanska vlada resno bavi z načrtom, da spremeni luko v Kleku, ki spada pod Hercegovino, v trgovsko luko za Bosno in Hercegovino. Ta nova luka bi bila izvoz iz občin pokraj in zelo ugodna, izlasti za izvoz lesa. Luka leži med ustjem Narente in Stonom in je 7 km dolga in 1 km široka. Loko bi bilo lahko zvezati z železnico Mostar-Gruž-Zelenika, kajti postaja Čestanica je oddaljena od Kleka samo šest kilometrov. Razvoj te luke bi imel tudi veliko vojaško važnost, kajti je položaj, ki je dobro zavarovan, nudi defenzivnemu broduv dobro operacijsko bazo. Važnost luke bo tem veča, ko bo ista po železnici zvezana z notranjo državo.

Nadvojvodinja Henrieta, hči nadvojvode Friderika, se je zaročila s princem Gotfridom Hohenlohe, bratom našega cesarskega namestnika. Nevesta je rojena 10. januarja 1883.

Delavske ministerstvo. — V proračunskem odseku je baron Beck dal pojasnila glede na delavsko ministerstvo, ker so nastala neka nesporazumeljenja. Beck je dejal, da vlada temu ministerstvu ne bo izročila delokroga izključno naredbenim potom, ampak da se bo poslanski zbornici ob pravem času poročalo in se ji bo dale prilika zavzeti stanje. Delavsko ministerstvo se v 10 dneh ustanovi. Zdaj bo vodilo posle brez kakih vrhovne jurisdikcije. Nemško nacionalni poslanci so nevoljni na Becka, ker je to ministersivo baje protipostavno kreiral.

Italijanske utrdbobe ob avstrijski meji. Porodčevalc o proračunu italijanskega vojnega ministerstva, poslanec Pais, je izjavil nasproti časnikarjem, da hoče predlagati povišanje vojnega italijanskega proračuna za 40 milijonov lir. Za utrdbobe ob vzhodnji (avstrijski) meji obstoji načrt. Utrdbe bodo stale 600 milijonov lir. Podrobnosti so še tajne. Pais pravi, da je zgradila Avstrija zadnji čas ob italijanski meji močne utrdbbe.

Dveletna vojaška služba. Vojno ministerstvo je dovršilo pripravljanja dela o dveletni vojaški službeni dobi. Sporazumi se morajo še z Ogrsko. Obširno poročilo naglaša, da mora ostati armada krepka in da je zato potrebno, da se povraži število vojaških novincev. Ustanoviti se pa mora tudi zbor podčastnikov po poklicu. Pri izvežbanju vojakov bodo morali paziti na praktično izvežbanje. Vojaki drugega letnika bodo morali biti spomladni že tako izurjeni, kakor so zdaj vojaki, ki služijo tretjo leto. —

Male politične vesti.

30. jan. Danes je bil spominski dan smrti cesarjeviča Rudolfa. Cesar letos prvič na ta dan ni šel molit na njegovo rakev v kapucinsko cerkev, ker je bilo slabo vreme.

Budimpeštanski zdravnik so sklenili stopiti v stavko. — Kupatkin ne pride pred vojno sodišče.

31. jan. Danes je zboroval proračunski odsek delegacij. Socialist Pittoni je govoril za mir z Italijo. — Ogrski odsek je že sprejel proračun. — V Varšavi je bil umorjen ravnatelj železne tovarne Handtko.

1. februar. Češki radikalci kandidirajo v deželnem zboru neko učiteljico. — Na Portugalskem so republikanci hoteli vpravzoriti v predzadnji noči upor. A policija ga je preprečila.

2. februar. Danes so umorili v Lizboni portugalskega kralja.

4. februar. Avstrijska delegacija je izrekla svoje ogorčenje nad umorom portugalskega kralja in prestolonaslednika. Španska je zasedla portugalsko mejo, da vdre v deželo, če se začne revolucija. — V Lizboni so ustreli 8 revolucionarcev.

5. februar. V Peterburgu so obsodili na smrt generala Stesla, Focka in Reissa. — Nove volitve na Portugalskem bodo 5 aprila. — Srbski prestolonaslednik je ranjen. Kako se je to zgodilo, se ne ve.

S. K. S. Z.

Dr. Srebrnič je v torki imel krasno predavanje o novem Rimu. Poslušalcev je bilo nad 100. Bil je izreden užitek, ki so ga še povečale lepe slike.

Potovanje po sv. deželi bo prihodnji tork. Skioptičnih slik bo nad 60.

Zbor zaupnikov S. L. S.

Danes dopoldne se je zbral na 300 zaupnikov S. L. S. iz goriške okolice in Tolminskega, da končno sklepajo o kandidatih za deželni zbor.

Zbor je otvoril in pozdravil načelnik S. L. S. dr. Gregorčič. Nato je govoril o političnem položaju dr. Pavletič, ki je izborno označil liberalne agrarce.

O kandidaturah je poročal dr. Gregorčič. Soglasno in z navdušenjem je zbor sprejel predloge izvrševalnega, po katerih naj kandidirajo

v splošni skupini gg. dr. Anton Breclj, zdravnik v Gorici; dr. Franc Pavletič, odvetnik v Gorici; Jožef Fon, državni poslanec v Gorici;

v kmečkih občinah goriške okolice gg: Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici; Anton Klančič, župan v Podgori; Miha Zega, posestnik v Kanalu:

v kmečkih občinah tolminskih gg: dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici; Anton Kosmač, župan v Cerknem. Nadalje je zbor sklenil sledče:

Shod zaupnikov S. L. S. pooblašča strankino vodstvo, da ukrene, kar spozna za potrebno, v ostalih volivnih okrajih in v volivnih skupinah.

Zbor zaupnikov je z navdušenjem sprejel sledče:

Shod zaupnikov S. L. S. izreka bivšemu mnogoletnemu deželnemu poslancu gospodu Blaziju Grči za njegovo neumorno, vsestransko in plodovito delovanje v deželnem zboru in zunaj njega svoje priznanje in iskren zahvalo ter obžaluje, da vsled okoliščin, katerim ni dal gospod župnik povoda, ga ne more zopet kandidirati za to častno mesto.

Nato je dr. Dermastia govoril o agitaciji. Zborovalci so ogroženo protestirali proti žaljenju kmečkega ljudstva po dr. Frankotu, ki ga je imenoval nerazsodno maso. Navdušeni so se razšli zaupniki.

V torki zvečer
vsi k predavanju

S. K. S. Z.

v stekleni salon restauracije

„Central“.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Člani prosti! Nečlani plačajo 20 vin.

Agrarci in liberalci v objemu.

Za danes dopoldne je bil napovedan shod liberalcev in agrarcev. Imela bi se bila vršiti posebej. Čujemo, da so se liberalci in agrarci združili!

Sedaj je jasna ta igra!

Somiljeniki, razkrinkajte do golega te "agrarce", ki imajo pod kmečko suknjo črno liberalno srce.

Novice.

Tiskovni skrat nam je v nekaterih današnjih iztisih napravil ueljubo napako. V uvodniku naj se med kandidati splošne skupine bere kot drugi kandidat: Dr. Franc Pavletič, in ne Parletič.

Poduk o zadružništvu in kijogovodstvu v goriški centralni bogoslovniči. "Primorski List" z dne 23. januarja t. l. je pisal v uvodnem članku: "Z občovanjem moramo reči, da se še zdaj nič ne stori za globljo izobrazbo drahovskega in drugega naraščaja v znanju o zadružništvu. Drahovski kandidat naj bi umel zakonodajo, ki se tiče zadružništva in trgovstva, znal naj bi knjigovodstvo in korespondenco." Da ne bi kledo mislili, da merijo te besede na goriško bogoslovico in njeno vodstvo, naj povemo, da so se priredila v lanskem šolskem letu z dovoljenjem prevz. knezo-nadškofa in vodstva v goriški centralni bogoslovniči predavanja o knjigovodstvu in zadružništvu. Taka predavanja nameruje prerediti "Goriška zveza" tudi letos, ako se bodo zdelo predstojnikom to primerno. "Goriška zveza" namreč upa, da se ji posreči v kratkem pridobiti še novih sposobnih moči, ki bodo zadružno delo čvrsto nadaljevalo.

Načelstvo "G. Z."

Važen agrarni predlog. — Izka kulis izvemo, da Mermolja že pripravlja razne nujne predloge, ki jih bo kot deželni poslanec stavljal na vladu. Eden takih bo baje: Deželni odbor se pozivlje, naj nemudoma ukrene da županom ne bo več treba predlagati občinskih računov. Za občinske blagajniške zadeve naj deželni odbor imenuje kakega kmečkega veščaka, kakor je n. pr. vrtojbenki župan Lokateli. Zato se nekateri župani tako trudijo za agrarce.

Pristen agrarec — pristen liberalec. — Pri volitvi časnega odbora za goriško okolico je bilo. Šlo se je med dvema županoma med enim "Slov. Ljud. Stranke" in med enim liberalcem. Ko je bil izvoljen liberalni župan (in sicer edini), je agrarec Mermolja izstrelil tele besede: "Vsaj enega imamo liberalci".

Kandidat lib. učiteljev. — V detektek se je zbral na Bajtovo povabilo 28 učiteljev da izvolijo izmed sebe kandidata, ki ga vsliljajo agrarcem. Po en glas sta pri tej volitvi dobila Furlani in Mrljak, 8 jih je dobil Bajt in 18 Križman, ki je tako postal kandidat. Čestitamo agrarcem za takega kandidata!

Odkod izvirajo "agrarci"? Kdor le količko pozna vrtojbenke razmere ki vladajo ondi, od kar županuje sedanji župan, nam bo brez dvoma pritrdil, kar smo neštetokrat pisali o agrarcih. Ti so nezadovoljni iz Gabrščekovega tabora. Kmalu potem, ko je bil za župana izvoljen sedanji župan, se je vnel radi županskega stolca hud preprič v osebno nasprostvo med nekim liberalnim podžupanom in pa med Lokatelijem. Ta moča sta bila in sta po senci liberalca. Neprestano sta se napadala po "Soči" in si očitala razne grehe. Ko se je pri poznejne "reorganizirala" liberalna stranka, je izvolila za svojega zaupnika Lokatelijevga in Mermoljevega osebnega nasprotnika Maraža. In sedaj je bil ogenj v strehi. Oba sta bila huda na Gabrščeka in "Sočo". Da bi se znosila, sta začela snovati novo stranko, ki naj bi bila sicer "protiklerikalna", kakor sta bila moča sama, a tudi protoliberalna radi Maraža in Gabrščeka. To naj bi bila stranka miru, ki se je rodila v sovraštvu. Vendar sta med vrtojbenimi kmeti dobila kmalu precej pristašev. Tako je jasno, da sloni agrarna stranka pravzaprav le na možganih policaja Mermolje, župana Lokatelija in njunih pajdašev, ki hočejo na ta način v družbi nekaterih liberalnih učiteljev in goriških advokatov zanesiti sveti mir in pokoj — med goriške "klerikalce".

Javni shodi! — S temi se sedaj bahaja "agrarci". Nam pa očitajo, da delamo zaupne shode. Ne bodite smešni! Pri Rebku v zgornjih prostorih so zborovali odborniki in zaupniki "Kmečke zveze", da povedo svoje mnenje glede kandidatov. Da k posvetovanju o kandidatih ne bude "Kmečka zveza" vabilo Mermolje in Frankota je umljivo. Advokat in njegov policaj bi pač lahko poznala razloček med posvetovanjem in volitvom shodom. Postajajo že smešni.

"Kmet naj kmetu voli!" — To geslo je proglašil pri Rebku dr. Franko. Pristavlje še: "Pustite uradnike in profesorje!" — Med take uradnike, oz. profesorje spadajo tudi liberalni učitelji. In vendar bodožbaje agrarci kandidirali liberalnega učitelja Križmana, ki je vse kar drugega prej ko kmet. In dr. Franko? Kakšen kmet pa je on? Sin je na Goriško prestavljenega laškega uradnika. Ali je to kmet? Če že uradniki, ki so kmečki sinovi, ne pojmojo kmetovih potreb, kakor pravi dr. Franko, kako bo razumeł našega kmeta uradniški sin? Kmet, tu si oglej, kako malo resne besede govore agrarci!

"O nerazsodna masa!" — Frančkovo osebno geslo zopet meče našim pristašem nasproti pravku: nerazsodna m a s a! Kmetje, zdrženi po "Kmečkih zvezah" zapomnite si to pravko! Vaša čast zahteva, da to žaljenje poplačate z obrestmi vred na dan volitve. Advokat dr. Franko pesuje tudi S. L. S., češ da je "klika", ki hoče v vseh kurijah vsliliti svoje kimavce, pri čemer potem trdi, da je dotedne poslanke izbrala volja ljudstva! To je za advokata nelepa trditve. Vsak naš pristaš ve, da se je pri nas o kandidatih najprvo posvetovalo v "Kmečkih zvezah", potem še le v vodstvu in izvrševalnem odboru. Preko volje naši le kmečki organizaciji še izvrševalni odbor ni sklenil nobenega kandidata predlagati zboru zaupnikov. Pač pa vemo, da pri agrarcih liberalni učitelji sami komandirajo, kateri učitelj naj kandidira, vemo, da sede v takozvanem izvrševalnem odboru te stranke sami kandidatje, ki bi radi kandidirali. Da se ne morejo zedeniti, je vzrok te, ker jih je preveč mandatov pa premalo. Sedač baje vo se zedenili in se potolažili. In te kandidate učiteljske volje bodo predlagati svojem zboru zaupnikov. Kdo torej učita komedio?

O Savniku, županu biljenskem se nam poroča: Savnik, biljenski župan je bil vedno na strani naprednjakov; njegova vsakdanja spija je umazani "Slovenski Naroč" in "Soča". On se kaže sedaj kot največega prijatelja kmetov — ter je zatajil svoje napredno naziranje. Priklom zadnjih državnozborskih volitev nastopil je proti nam na shodu, kjer je njegov oprod Peric dejansko napadel našega poštenega moža — sklical shod svojih agrarcev ter na tem shodu izrekil znamenite besede: "Kmetje, oprostite se ter napredujte po zgledu francoskega in italijanskega kmeta." — Zbrani kmetje so gledali z velikimi očmi, kajti dobro vedo, da ga ni večjega sužnja — nego je ubogi italijanski kmet; par tednov kasneje pa je nastal znani kmečki upor na južnem Francoskem, kjer se je uprolo vsled nezgodnih razmer v kmečkem stanu nad 800 tisoč kmetov. Odgovor so dali pošteni kmetje in delavci biljenskih Saunigu pri državnozborski volitvi, kjer je dobil naš kandidat Fon 150 glasov. Strekelj pa le 35. — Savniki, Perici in Nemci biljenski so bili vedno le naprednjaki; a nikdar v naših vrstah.

Na naslov ravnateljstva državnih železnic v Trstu. — Na bohinjski železnici ni vse v redu. Voz tretjega razreda primanjkuje posebno ob tržnih dneh na črti Jesenice-Goriča. Tako nam sporoča nek naš naročnik, da je bilo v četrtek zjutraj v vlaku, ki pride s hribov v Goričo ob 1/28 zl. kakor v kakem sodu sardel. V Piatrje še sprejeti niso hoteli več potnikov. Ljudje so stali stlačeni kot klade. To se mora odpraviti. Direkcija železnice naj upošteva tržne dneve v Goriči. Potniki vendar plačajo vozino za sedež, ne pa za jih staviti v takoimenovanu "prešo" v vlaku. Ob takih prilikah se je batil tudi kakre neprade! Ali je prav, da je bilo n. pr. v četrtek zjutraj v dveh vozovih tretjega razreda, kakor je sprevodnik reklo, do 300 oseb? Šandal!

Gtrobi iz vojaških magazinov v Mariboru, katere je izročilo c. in kr. vojno ministerstvo "Goriški zvez", so že došle. Ceno, ki je v primeru s cenami pri drugih tržkah ugodna, naznamo v

kratkem. Opozarjam pa vse naše zadruge, ki žele imeti cele vagone, naj se zglasijo nemudoma v uradu "Goriške zvezze", da ne bo treba prevažati blaga z goriške postaje v zaloge "Goriške zvezze".

Železnična Čedad-Kanal. — Tozadnevi faktorji se zopet gibljejo, da bi uresničili železničko progo Čedad-Kanal. Te dni so se posvetovali o stvari deželnih poslancev čedadskoga volivnega okraja, med njimi tudi Slovence Kokovac in Trink. Kakor je znano, če bi se uresničila ta zvezza in potem še ona od sv. Lucije preko Idrije do Ljubljane, bi se s tem odprla najkrajša in silno važna trgovinska proga med Italijo in med jugoslovanskimi narodi ter Ogrsko. Toda zaprek ne manjka niti od laške, niti od avstrijske vlade. Proga bi mnogo koristila tudi Slovencem, zato bi se moralibolj zanimati za njo. Ta proga bi se dala mordi izpeljati tako, da bi z njo dobila Brda svojo Brisko železnicu.

Iz poštne službe. — Absolvirana pravnika dr. Ivan Kern in Jakob Agapito imenovanata poštima konceptnima praktikantoma na c. kr. poštnem in brzjavnem ravnateljstvu v Trstu.

Italijanski prihanki. — Iz Rima poročajo, da so laški izseljenici v Ameriki v l. 1907 potom ene same njujske banke poslali domov 26 milijonov 47 tisoč frankov.

Šemulič prijet. — Iz Vidma poročajo listi, da so oni prijeli morilec voznika Furlana. — Šemulič. V Vidmu je bil že 29. januarja. Napad se je izvršil v noči od 28. na 29. jan. Prišel je iskat dela. Dobil ga je pri nekem čevljarskem mojstru Bajerju, ki mu je povedal, da se piše Šemulič in da je doma iz Brezovice. Čevljar je bral v laških listih o Šemuličevem napadu. Obveščena je bila policija, ki je Šemuliča prijela. Iz Šemuličevega naivnega ravnanja je razvidno, da on ne more biti morilec onih treh kočijažev v Trstu in na Opčinah.

Dinamit ukraden. — V Valdragonu blizu Pale so neznanati tatori ukradli iz občinske zaloge 1800 dinamitnih patron. Uvedena je preiskava.

Redka starost. — V mestni ubožnici v Puli se nahaja stara Antonija Lukatič iz Cresa, ki je bila rojena dne 17. januarja 1806 in je torej sedaj starca 102 leti. Stara je živahn in vesela.

Tatvina. — Štefan Bregant, mesar v Podgori, je kupil v torek dve kravi, eno v Mirnu, drugo v Kojskem, kateri ste ma bili ponodi iz hleva vkradeni. Čudno je, kako so mogli tatori spraviti kravi iz hleva. Ta je namreč na dvorišču in nad njim stanovanje. Kravi sta bili kupljeni za 320 kron.

Novi društvi. — Potrjena so od vladne pravila "Kat. slovenskega izobraževalnega društva" v Avčah in "Kat. slovenskega izobr. društva" v Gaberjih.

Etbui Kristan, znani socialno demokratični voditelj, se preselil iz Ljubljane v Dalmacijo. Iz Idrije pride v Ljubljano Anton Kristan.

Za c. kr. drvarje in gozdarje. — V soboto, 25. januarja, je imel poljedelski minister dr. Ebenhoch večerno sejo. Obravnavale so se želje in težave c. kr. drvarjev in gozdarjev. Schoiswohl je imel izvrsten referat, na kar se je vnesla živahnha debata. Minister dr. Ebenhoch je pomiloval uboge reweže in povedal, kako jim misli država pomagati. Vsekakor je pričakovati, da bodo država odpomogla težnjam drvarjev in gozdarjev so ministru že večkrat predložili naši poslanci. Kje so pa ostali socialni demokrati! Zdaj neki ni minister klical k sebi socialnih demokratov?

Ceno mes. — Na dunajski trg prihaja v zadnjem času toliko živine in mesa, da so začele cene živini in tudi mesu pri mesarijih začatno padati. V tednu od 12. do 19. januarja se je izročilo veliki tržnici 560000 kg mesa in na trg nad 4000 komadov telet, svinj in ovac. Maožina mesa iz živine je bila tolka, da ni nišla dovolj kupcev. Tadi naslednji teden po 19. jan. se dovoz ni zmanjšal. Velika tržnica na Dunaju je prenapolnjena z mesom. Cena živemu mesu je padla za 5 do 8 vinarjev. Vesled tega so morali trdi mesarji iti s cenami navzdol. Pri nas pa se mesarji nič ne zmenijo za to, da je cena živini padla, in prodajajo meso, kakor poprej.

Na večala so v Osjeku obsoledli Matijo Bortiča radi roparskega umora, ki ga je izvršil na 83 letnem Juriju Ljubiči Zločinec je pri umorjenem našel 13 K.

Iz finančne službe. Davčni očijali Kandid pl. Zucco, Josip Frandolic in Karol Visintini so imenovani davčnimi upravitelji v IX. čin. razredu; davčni asistenti Atilij Marinuzzo, David Kakanić in Josip Bresanig pa davčnimi očijali v X. čin. razredu.

Jubilejno smodko izda povodom cesarjevega jubileja tobačna rezija. Poleg "jubilejne smodke" pride v promet tudi "jubilejna cigareta".

Pomiloščena je pri zadnjih potrobnih obravnavah v Ljubljani na smrt obsojena detomorilka Marija Rozman iz Tržiča, na 20-letno ječo.

Razpisano je mesto potovalnega učitelja kmetijstva s slovenskim učnim jezikom in sicer za politični okraj goriški, izvzeti občin trnovske visoke planote s sedežem v Gorici.

Godovi prihodnjega tedna. — Nedelja 9. februar. 5. po razgl. gosp., Ciril Aleks. Škr.; Apolonija, dev. muč.; Pavlin, ogleski patrijarh; pondeljek 10. Šolastika, dev.; Viljem, pušč.; torek 11. Adolf, škof; Deziderij; Sedem ustanoviteljev služabnikov Marijinih; sreda 12. Humbelina, dev.; Esterija, dev.; Modest, Škr.; četrtek 13. Katarina od Riči, dev.; Jordan, zvel.; petek 14. Valentijn, muč.; Zojil, spoz.; sobota 15. Favstia in Jovita, mučenca.

Listnica uredništva. — Komen: Smo odložili! — Števerjan: Za sedaj ne priobčimo. Oglasite se morda v uredništvo. — Drežnica: Vaš dopis neraumljiv! Prosili bi vas, da se kot nov dopisnik jasneje izražate.

Mesne novice.

m Seja mestnega starešinstva je bila v soboto. Med drugimi točkami so prostetili proti temu, da je železničko ministerstvo odredilo, da se napravi centralna železnička delavnica v Ljubljani in ne v Gorici, kar je vrla Gorčanom pismeno in ustmeno obljubila.

m Umrl je v Gorici v pondeljek popoldne od kapi zadet ſezane banke A. V. Jona. Dopravljen je menjaval ſe denar, popoldne ob 3h je bil že mrtev.

m Ponarenjen petkonski denar. — Petkonski ponarenjen denar kroži zoper po našem mestu. V pond. so prinesli en komad takega denarja na policijo. Petade so sicer dobro ponarejene, a spozna se jih vendar lahko po črenku in pa tudi po temnejši barvi.

m Ogenj. — Ko so šli v nedeljo zjutraj s plesača domov, zapazili so dim, ki je prihajal skozi spranje vrat delavnice srebrarja Lebana, nahajajoče se v Magistrati ulici. Poklicali so ognjegarce, ki so se prepričali, da je v prodajalnici še precej gorelo. Pegasili so kmalu ogenj, ki je pa pri vsem tem napravil kakih 1000 kron škode.

m Koliko mesa se je pojedlo v Gorici v letu 1907. — Lansko leto je bilo v mestu zaktanib 1859 volov, 47 konj, 741 krav, 910 telet, 47 koštronov, 114 jancev in 1375 prašičev. Od zunaj se je prineslo zaktanega: 3812 telet, 449 koštronov, 895 jancev, 168 prašičev, dalje surovega razsekana mesa 127.945, vsajnjega in prekajenega mesa ter klobas 138.500 kg.

m Tatvina. — Neznani tatje so vkradli v soboto po noči iz podstrelja gospa M. Zornikove, stanjujoče v Gospoški ulici štev. 21 en perzijski tapet in druga reči v skupni vrednosti 70 krov.

m Nesrečen kokošji tat. — 20-letni čevljarski pomočnik A. P. se je hotel v minoli noči polastiti kokoši, ki so last g. Kumarja, stanjujega v ulici Ascoli št. 13. Da bi prišel do kurnika, v katram so se nahajale kokoši, bi bil moral preplezati neki zid. Pri plezanju čez zid se je tako nerodno vedel, da se je prekucnil z njega in si pri ti priliki zlomil nogo. Zidel je stokati in s tem je privabil ljudi k sebi, ki so ga prenesli v bolnišnico.

m Sneg v Gorici. — V soboto dopoldne ob 3/11 je začel naletavati mestu sneg.

m Nesreča. — Danes opoldne sta na Kornju trčila skupaj dva voza. En voz je stal na trgu, drugi se je pripejal v diru po Korenjski ulici. En konj se je zelo poškodoval. Druge nesreče ni bilo.

m Trgovina s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami G. Likar se bo de nadalje vodila pod sedanjim imenom.

Iz goriške okolice.

Volioci kmečke skupine, dne 4. marca zapišite na glasovnico sledeče kandidate, ki so kandidatje S. L. S. in »Kmečkih zvez«:

Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici;

Anton Klančič, župan v Podgori;

Miha Zega, posestnik v Kanalu.

Na delo, v boj, da zmaga ljudska stvar!

g „Liberalni kmet“. — Iz Dornberga: Liberalni kmet Križman torej kandidira za deželni zbor. Ker se je že preteklo nedeljo v Kerševanovi krčni pred nekaterimi liberalci proglašal za kandidata ter bahan, kaj da je vse storil dobrega za Dornberga, a da kljub temu ga Dornberžani ne marajo, med tem ko ga bodo vsi Kraševci volili, treba je, da navedemo vsaj nekatere razloge. Boditi toraj povedano Križmanu in vsem volivcem splošne kurije. Mi ga ne maramo:

1. Ker je silno domišljav in se baha, kaj vse je že storil za Dornberg n. p. da je njegovo delo ustanovitev šole v Zaloščah, da je mnogim pripomogel za brezobrestno posojilo, da vodi vinorejsko društvo itd. Ni tu prostora, da bi danes na vse njegove baharije odgovorili, eno moramo pa že danes pribiti. G. Križman le nikar ne farbaje ljudi, ko vemo, da ste od spočetka bili ustanoviti šole v Zaloščah nasprotni in ste skrito še dandanes, ker to škoduje vašemu žepu. Ali se še spominjate, kako ste rekli vašemu nekdanjemu prijatelju, ki se je pred leti za šolo poganjal? „Ne boš je dobil; te zagotovim, da je ne dobiš“. Ko so pozneje drugi možje se za stvar zavzeli, pa pride Križman ter pravi: Jaz sem Zaloščanom šolo pridobil. Ali ni to podobno sraki, ki se diči s pavovim perjem?

2. Mi ne maramo Križmana, ker je političen neznačaj. On je bil že liberalec, klerikalec, zopet liberalec, zdaj liberalen kmet sev v rokavica, da se žulji in razpoke ne vidijo, socijalni demokrat in tudi klerikalec; vsaj zdaj za časa volitve, da bi dobil glasov, da spleza do mandata. Kakor je bešaška vreča zgoljana z razno ubrano moko, tako je Križman politična vreča z raznimi političnimi mišljenji. In ta naj bil naš poslanec? Nikdar!

3. Ne maramo ga, ker je, dasi agrarec, kmečkim koristim silno nasprotem. Znano je, da so rodoljubi v Dornbergu ustanovili posojilnico, katera je za kmeta prava dobrota, ko ga varuje ne le pred oderuh, ampak mu nabava vse, kar je potrebno za travnik, vinograd in dom, kakor n. pr. gnojila, žveplo, vitrijol, otrobi, sol, moko, turščico itd. Ta posojilnica je pa Križmanu trn v peti in bode ga posebno posojilnična hiša. On ve zakaj! In ta mož je prijatelj kmeta??

4. Križman ni za nas, ker vemo, da bi deloval pred vsem na to, da se učiteljem zopet zvišajo plače. Vemo, da hrepeni po tem, da pridejo učitelji v 9. in 10. činovni (uradniški) razred na račun davkoplaca-valcu. Kmet pa ne sme takega voliti, ki bi mu breme vekšal, ampak takega, ki mu bo breme zmanjševal.

5. Mi Križmana nočemo, ker teži po svobodni in brezverski šoli in razporoki. Vsaj tako se govorja, da je lansko jesen šel raditega na Dunaj. Z eno besedo mi Križmana nočemo, ker ga dobro poznamo, a menda bi ga tudi Kraševci ne volili, ko bi ga poznali. Toraj na dan volitve pojdemo mi Dornberžani hidnokrvno mimo Križmana za kandidate S. L. S., ki so možje, ki imajo srce in razum za ljudstvo in ki so istega verskega prepričanja, kakor dobro slovensko ljudstvo.

g Brici in posl. Fon. Vemo, da so Brici pametni in zavedni možje in zato ne verujemo, da bi bil kak Bric zagrešil dopis iz Brd (?) v sobotni „Soči“. V tem članku se nekdo trdi, da bi kolikor mogoče blistil in osramotil našega državnega poslanca Fon-a ter da bi proslavil kraškega poslanca Štrekeljnega. Seveda bi morali imeti na razpolago cel dnevnik, ako bi hoteli odgovarjati na vsako ne-

umnost in zloto, ki se razliva po „Sočih“ predalih; zato pa samo na kratko par besed, ki se pa tičejo deloma tudi dr. Frankota. Naš poslanec Fon je prav dobro, kaj je Bricem oblubit in je briške težnje, ki so mu dobro znane, tudi zastopal v različnih ministerstvih, v kolikor prihajajo ministerstva v poštev.

Pomagal je že marsikačemu Brigu, ki se je nanj obrnil in bo tudi nadalje tako deloval, ne da bi svojih zaslug obeshal na veliki zvon, kakor delajo drugi. Bomo videli, da li se na primer ne uredi ugodno vprašanje o briskih cestah! Poslanec Fon se dobro zaveda in je svojim volilcem tudi povedal, da je rešitev kolonskega vprašanja težka stvar in da ni mislit na takojšnji vspreh. Ampak bodočnost nam pokaže da se tudi revnim kolonom da pomagati in sicer — to bodi tukaj povdarjeno — brez škode našim veleposestnikom. Samo v eni točki soglašamo s člankarjem v „Soči“, v tem namreč, da poslanca Fona ni treba prav nič „preponižno“ prositi, ker drage volje vstreže vsakomur.

Gleda Štrekeljnovih „vsprehov“ pa naj se člankar da poducti od županstva v Podgori, kjer mu povedo, kdo bo imel zaslugo, ako se ustanovi poštni urad v Pečmi.

g „Soča“ se trudi v potu svojega nečednega obraza, da bi oprtalj poslancu Štrekelju zasluga na tem, da je vrlada podelila deželnemu odboru goriškemu podporo za nabavo sena. — Da „Soča“ tako postopa, se ne čudimo; Bog že ve, zakaj ne da vsem norcem pameti. Čudimo se pa g. poslanca Štrekelju, da ne zardi pod svoje brke, ko takšne stvari čita. Zakaj ne pove „Soča“ (in tudi „Elinost“), koliko podpore je „priboril“ poslanec Štrekelj za sežanski okraj?

Stojimo sicer na stališču da je najbolje, ako se o teh stvareh ne piše preveč po javnih listih, toda v očigled „Sočinem“ pisarjenju bo treba povedati resnico, dasi bo nasprotniku neljuba. Počakajmo pa, da se „Soča“ izbrblja!

g Iz Mirna. — Na Svečnico po blagoslovu je imelo tukajšnje „Kat. del. društvo“ svoj letni obč. zbor. Občni zbor je vodil podpredsednik g. Karol Budin, ker je bil dosedanji predsednik g. Jožef Cotic vsled bolezni zadržan. Poročilo tajnika kakor blagajnika so se brez ugovora sprejela. Nato je sledila volitev odbora, ki pa je bil izvoljen prejšnji, izveniški predsednik, ki se je vsled bolezni odpovedal. Na predlog tov. Bazilija Štanta je bil soglasno izvoljen predsednik delavec I. Spazapan. Obč. zbor sta se udeležila tudi č. gg. župnik Rojc in biljenski kurat Abram, ki sta govorila. Upajmo, da bo odbor zaveden in ponosno dvigal zastavo našega društva.

g Iz Ternovega dne 4. svečana. Gospod urednik. Moram Vam kaj povedati, kako se v naših gorah kaj godi, ker tukaj pri nas je vsaki teden kakšna novica, veselje in žalost. Največja žalost je bila, ko so našemu gospodu učitelju pse postrelili. Prav nič žalosti pa ni bilo, ko so onemu fantu nogo zlomili na plezu, vsled česar je sedaj v goriški bolnišnici umrl. A tem večja žalost je zopet zavladala tukaj pri nas, ko se je županov pes zgubil. Tri dni so ga iskali okrog in pozvedovali za njim. In glejte čudo! Na tretji dan so ga mrtvega našli. To Vam je vse žalostno v obeh vseh, pri Volčičeh in Belkičeh, tako da celo Koršo in Solinar Mišnjak in Jovanščino nosijo na roki žalostna znamenja na rokah in na klobuku.

g „Del. podp. društvo“ na Lokvalah ima svoje predavanje v nedeljo — 9. februar ob 4. uri pop. v gostilni Ferdinand Winkler. Predavanje: o našem socialnem delu; 2. podnik o pisanju, zlasti pisemskih naslovov in druge. Načelstvo.

g Na Lokvalah je bil na Svečnico volivni shod. Udeležilo se je shoda skoraj polovica volivcev. Predsedoval je A. Kriavec, zapisnikar pa je bil Josip Holenec. Govoril je župnik nad eno uro in pojasnil navzočim marsikaj:

Ne bojujemo se za malenkostne reči; tudi ne za posamezne osebe ali stranke, ampak naravnost za krčanštvo ali proti njemu — za Boga ali proti Bogu... Ves svet je razdeljen v dve veliki stranki: v krčansko in protikrčansko. V kateri smo mi? Tu velja, da smo odkriti — da očitno pokazamo, kam spadamo? Tista neodkritost, tisto cincanje na več strani je pogubno. Rajši

imam odkritega nasprotnika, kakor ne-odkritega prijatelja... Kam torej spadamo mi Lokvarji? Kakor veste, je krčanska naša stranka, ki se pa ne imenuje klerikalna — to je psovka, kakor far — ampak naša stranka je S. L. S.: Slovensci smo, iz ljudstva za ljudstvo smo — in sicer smo krčanski Slovensci, smo krčansko ljudstvo... Pa oglejmo si še nekrčansko stranko — stranko brezvercer in brezbožnežev! Imamo več oddelkov te stranke: so liberalci... so socialisti... so demokrati... so „agranci“, ki pa so si zadnji čas nadeli na glavo očitno liberalno kapo...

Nato je govornik dokazal na podlagi raznih podatkov: kakšni so oni, kakšni mi? — Kdo zmaga? Kateri so naši kandidatje? Ko se je govorilo o teh je nekdo šaljivo rekel: „Ako se naši fantje stepejo, jih bo dr. Breclj zdravil, dr. Pavletič zagovarjal, sodni svet. Fon pa sodil!“ Govor je nanesel tudi na dr. Frankota, ki zna tako lepo nas titulirati z „nerazsodno klerikalno maso“, ali je ta mož S. L. S. Ali je že kaj koristil našemu ljudstvu? Prav krepki naslov so tu leteli — na naslov voditelja „agranc“ izust kmečkih mož, ki dobro poznajo razne svoje prijatelje.

Governik je končal: Pomislite dobro kdo dela za vas! Ljudje so sicer že taki, da vrčajo slabo za dobro — nevraležnost je namreč plačilo sveta — pa od vas se ne sme slišati kaj tacega... Zato upam, da boste poslušali moj glas, ki vam govorim zdaj v imenu S. L. S., in boste kakor en mož sli na volišče volitve mož poštenja in dela...

g Posledica plesa. Iz Trnovega: Peško bralno društvo „Orel“ na Trnovevem je priredilo preteklo nedeljo 26. januarja javni društveni ples. Vstopnina je bila razdeljena tako, da so najmanj znani plesavci plačali po 5 K, bolje znani po 1 K; oni, ki so bili pa najbolj znani prijatelji, niso plačali nič! Plesati so začeli ob 3h popoldne in trajal do 3h zjutraj. Igrala je slavna lokvarska godba; prvi „fant od bala“ je bil trnovski gospod učitelj, kar je jako povijalo njegov že itak velik ugled pri Trnovecih. V dvorani pri Mikelju so bili plesavci natlačeni kakor sardeli v sodu. Do 8 zvečer so plesali le prej omenjeni plesavci. Po 8h pa je prišlo na plesače brez vstopnine tudi mnogo starih ženic in pa šolskih otrok, ki so imeli priliko občudovati svojega gospoda učitelja. — Proti zadnjemu „za likof“ sta skupaj plesala tudi dečkota Jožef Volk in Alojzij Leban. Pri tem je prišel zraven Avgust Volk in — da bi bil ples bolj sijajno končan — sunil Jožefa Volkova v nogu ter mu jo poškodoval. Fanta so moral prijatelji nesti domov. V torek so ga odpeljali v goriško bolnišnico, noga je namreč zastupljena. To so posledice plesa, ki jih je na Trnovevem skoro vsako nedeljo. Učitelj misli napraviti še večji ples na pustno nedeljo. Jožef Volk je v bolnišnici umrl. Tako vzgajajo ljudstvo trnovski „liberjenci“.

g Huda nesreča v kamenolomu. Na Vrh nad Rabijami kopljajo kamen in ga z vijaki vlečajo ven. Tako so tudi v soboto popoldne vlekli iz jame težak kamen s takim vijakom. Privijaku sta našadno dva moža, da istega vrtila. Ne ve se, kako se je enemu delavcu ročaj vijaka zmuznil iz rok in je drugega delavca drugi ročaj vijaka tako hudo udaril v brado, da mu je vse čeljnosti razbil, obenem pa ga pahnil še precej globoko jamo. Nesrečni delavec, ki mu pravijo po domače „Cous“, je ostal na mestu nesreče mrtev.

g Ženska zgorela. Iz Kronberga nam poročajo, da je prejšnji teden tam zgorela neka žena, po imenu Katarina Bone. Na ognjišču se je vnela obleka, ko je ogenj podtikal. Predno je prišla do škafa, jo je plamev omamil, padla je na tla in zgorela popolnoma. Opoldne je še nesla kosilo možu in svaku. Ob 4. pa je prišel svak domov in jo našel vso ozgano — mrтvo.

g „Dve kravi mi je snedel!“ — Ta medklie je padel na nedeljskem shodu v Lokvalah od strani nekega volivca. Veljal pa je ta klic nekemu „prijatelju kmetov“, ki je šel med agrarce ter tu sedaj pomaga (?) kmest... Ker pa je po Goriškem še precej drugih kmetov, ki jim je dotični agrarski „prijatelj“, snedel tudi več ko dve kravi, bodo prizadeti dobro vedeli, koga mislimo. Takim prijateljem obrnimo hrbat! Proč z agrarci!

g Zlata poroka. — V torek sta obhajala z veliko slovesnostjo v Bok-

vici zlato poroko 79-letni Miha Abramič in 67-letna žena Marija. Slovensosti se je vdeležilo tudi 7 njenih poročenih hčera in sin z otroci. Zlatoporočenca, ki sta še krepka, daj Bog učakati še desetletnico!

g Socialni demokratje so sklicali za nedeljo, dne 2. svečana v Gor. Vrtojbi shod. Na tem shodu se je ponavljalo staro socialno demokratično frazarstvo z zlatimi obljubami. Govoril je Milost. Bištvo shoda je bilo udrihanje po „farjh“. Govoril je tudi „apostol miru“ Mermola ter klical z obupnim glasom mir v deželo. A Milost je bil bolj „kutanjen“ in ga je zafeknil, da miru v deželi ni bilo in ga ne bo. Izraziti pa je morda Milost bil, da donašajo ravno „agranc“ še večji hrup in šunder v deželo, nego je bil prej. Na shodu je bilo le malo udeležencev. Mljuna dvorana H. Batističa ni bila polna. Še teh je bila večina Dol-vrtojencev.

g Shod na Trnovevem. — O 11. uri dopoldne po sv. maši se je vršil v hiši g. Rijavca na Trnovevem lepo uspel shod. Shodu je predsedoval č. g. kurat Kodrič. Urednik Kremžar je govoril o programu S. L. S. in kmečke zvezze s posebnim ozirom na dolžnosti prihodnjega deželnega zborna. Pokazal je tudi na podlagi dr. Frankovih besed pri Rebku, kako malo smisla imajo liberalni agranci za ljudske, bodisi kmečke ali delavske potrebe. Z davčno prenovo, z razbremenjenjem zemljišč, z dveletno vojaško službo, starostnim zavarovanjem se dane peča vsaka resna ljudska stranka, se peča prav resno tudi dunajska vlada sama. Le naša liberalna agrarna stranka se dela iz teh zahtev norca, ker jih ne razumi. Skoro dve uri je govoril govornik, vendar so vsi možje cel čas pazljivo poslušali. Nato je še č. g. kurat omenjal pisma drž. poslanca Fon-a, ki je bil dvakrat pri poljedelskem ministru radi gozdnega eraria. Minister je poslancu zagotovil, da se bo odslej vlada bolj ozirala na zahteve prebivalstva. Nekaj zahter se gotovo izpolni. — Nato je bil shod zaključen.

g „Slovenska Čitalnica“ v Dornbergu priredi 16. t. m. veselico s petjem, godbo, deklamacijo in igro.

g Opeka se je v ponedeljek ob 10. uri dopoldne v Dornbergu 8. in pol letna učenka Feliksa Saksida. Dekletce se je grelo, ko je prišla iz šole, na ognjišču. Pri tem se je obrnila tako nesrečno, da se je ogenj oprijel oblike, ki je zgorela na njej. Mati se je mudila ta čas v prodajalni. Na otrokovo vpitje, je mati takoj pohitala; a je oblike že zgorela. Nevarno opečeno deklec se prepeljali v goriško bolnišnico, kjer pa je umrla. —

Iz ajdovskega okraja.

Volioci kmečke skupine, dne 4. marca zapišite na glasovnico sledeče tri kandidate S. L. S. in »Kmečkih zvez«:

Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici;

Anton Klančič, župan v Podgori;

Miha Zega, posestnik v Kanalu.

Na delo, v boj, da zmaga naša ljudska stranka!

g Shod v Lokavcu. — V nedeljo pop. je bil v Lokavcu vol. shod ob pičtem številu radi slabega vremena. Naši somišljenci namreč niso pričakovali, da pride govornik na shod. Vendar se je zbral ob prihodu dr. Breclja 50–60 volivcev v gostilni g. župana Vidmara. Edo trojino zborovalcev so tvorili prej znani liberalci, sedaj agranci. Dr. Breclj je v poldrugournem govoru pojasnil zlasti gospodarski načrt Slovenske Ljudske Stranke, delovanje dosedanjega deželnega zastopnika stranke in o načrtih, ki jih naj izvede bodoči deželni zbor. Na vse ugovore precej glasnih agrarcev je govornik sproti odgovarjal. Splošno so bili s shodom vsi zborovalci zadovoljni, posebno pa naši somišljenci, ki so se z vso vsemi poprijeli podrobne agitacije.

g Shod v Vel. Žabljah. — V Velikih Žabljah se je vršil na Svečnico popoldne shod „Bralnega društva“, na katerem je odposlanec K. S. Z. Rejec poročal o za družništvo, zlasti o denarnih zadrugah in njih po

menu za poljedelstvo. Številni udeleženci so predavanju zvesto sledili ter namenljajo osnovati "Hranilnico in poslovnico".

a Slavnemu c. kr. poštnem ravnateljstvu v Trstu. — Neredi pri dostavljanju našega lista se vedno bolj množe. Sedem naših naročnikov v Rihembergu se je pritožilo, da več številka lista ni dobilo. Človeku se čudno zdi, da se ravno sedaj tako množe nerednosti pri dostavljanju. Pa kaj če ne bi bilo kaj predstoječe volitve vzrok? Slavno c. kr. poštno ravnateljstvo pa opozarjam, da napravi v tem pogledu red.

a Še s shoda pri Rebku. Prijatelj nam piše: „Ko je dne 26. januarja končal shod liberalcev v kmečkih kamizolah, z rdečo socialno demokraško zastavo (Vrčon je mokrač), je prišel g. Gabršček s svojim spremstvom iz vrta na dvorišče. Bili so: učitelj Mermolja, dobravski „Petrinc“ in nekaj meni neznanih članov liberalnega generalnega štaba. Gabršček je dejal: „Tudi, če se agrarci združijo z nami, ne bodo zmagali“. Neki mladenič pa odgovori: „Gospod Gabršček, klerikalci bodo zmagali na vsej črti“. Nekaterih opazk učitelja Mermolje na to nisem razumel. Nato pristopi „Petrinc“ in reče: Gosp. Gabršček, kaj se Vam blede? Ne bodo zmagali farji, ne! Gabršček: „Bodo, bodo prijatelj moj! Saj jih dobro poznam! Pred shodom so se liberalni učitelji preplašeno popraševali med seboj: Kje je vendar ljudstvo? Tolažili so se, da ljudstvo za shod ni vedelo.

a Iz Brji. Shod za shodom nam pireja naš liberalni štab. V preteklem mesecu smo imeli kar 7 shodov v zadavi brejske cerkve. Naše liberalce zelo skrbi, kedsaj bo sez d na cerkev na Brjah. Pri zadnjem shodu so zbrali dva junaka, da gresta v Trst k namestniku razvozljat to zadevo. Eden, zdi se mi, je bilo celo gospod doktor Žejen. Napravila nista nič; pozabila sta številko od vhoda pri namestništvu. Vendarska storila nekaj dobrega, ko sta bila v Trstu. Kopila sta kar dve „kišti“ rdeče čehule, ki ji bo naš liberalni cerkveni sklad rabil na shodih. No, pa kaj, če tudi nimamo cerkve, se vseeno pri nas gode čudeži. Saj Vam je znano, da se je naš liberalni general kar mahoma spreobrnjal. Tista čudežna božja pot pelje do Vel. Žabljak pa do Brji. V Vel. Žabljak je bil še zaprišen liberalec, na shodu pri Rebku pa že čisti nedolžen agrarec. Zadnji je nekdo vprašal, katera sila je ločila tega človeka od liberalcev, ali farška ali peklenska? Jaz pa menim, da moč našega policaja.

Naš general je videl pri Rebku spreobrnjene ocvrte (bočem reči) ognjene jezike; posebno ga je presunil naš policij, ki je tako kričal, da so še danes vse kokoši pod Cavnom preplašene. Leto še prosim našega gospoda policaja, ki je prišel počastiti vrtojbenega prijatelja Mermolja, naj ostane lepo doma drugič, ter naj peče krompir, če mu ga je kaj ostalo. To bo bolj pametna.

a Iz Šmarij. — Dopisnik, novinec iz Šmarij, ki se je pokazal jako spretnega v dopisovanju „P. L.“ od 30. jun. t. l. je poročal, da je neki človek o ktemen nam je povedalo uredništvo, da je bil dr. Levpušček predaval nekaj kar je pa bilo zelo klaverino in neprivilečno. Mož si ni upal preklinjati S. L. S. pa tudi ni mogel blagosloviti liberalno napredno stranko, ki v nečemur ne napreduje, razen v surovosti in nazadnjaštvu.

Za agrarno liberalno pa tudi menda ni zavzet ker vendar menda le spoznavata da je še ob novorejeno dete liberalnega kalibra liberalnih učiteljev, ki ne obeta zdravega in dolgega življenja.

Ker je pa vsa govoranca dr. Levpuščeka napravila zelo slab utis; se je pa hitro potrudil zaupnik liberalno napredne stranke g. Strelj, da je pisal g. učitelju v Dol. Branico, da naj privleče kolikor mogoče veliko volilcev v Šmarje na dan volitve. Ali je pa pomislil, li sme učitelj svojo dolžnost zapostaviti, opustiti šolo in volilce gnati isti dan v Šmarje? G. učitelj bo menda vedel, kaj je njegova stvar in dolžnost. Svetujemo mu pa, da se ne da komandirati in za pogonce liberalnega krčmara uporabljati če hoče ohraniti ugled in spoštovanje. Mož ki je postavljen drugim za učenika naj ostane popolno svoj in se ne da uporabljati drugim za orodje. Po svojim prepričanju, ktero mora biti umerjeno v splošni blagor verski in gmotni mora delovati kdor je postavljen da druge uči, ne pa da se bo pustil od koga ne-poklicanega komandirati.

Priporočamo pa tudi Dol. Branicevjem in vsem občinjarjem Šmarijskim, da se ne dajo begati od zdražberjev in liberalnih zaslepencev ampak po svojem prepričanju volijo na dan volitve poslance ktere jim bo priporočila Kmečka zveza in Slovenska Ljudska Stranka, ki ima res srce za kmečko ljudstvo in mu želi in se prizadeva mu pomagati; kar je tudi že v resnicu dokazala, in bo še bolj če bodo poslanci edini in neha med nami bratomorni prepričeni.

a Požar v Rihembergu. V nedeljo je začelo goreti med večernicami hiša Obrusova (Šukovt) pri Bizjakih. Ogenj je povzročil otrok z žveplenkami. Torej stara pesem. Stariši pozor! Škoda je precejšnja, ki je tembolj občutljiva, ker pogorelec ni bil zavarovan. Tako se nam vsaj poroča.

Iz kanalskega okraja.

Volvici kmečke skupine, dne 4. marca, zapišite na glasovnice slednje kandidate, ki so kandidatje S. L. S. in »Kmečkih zvez«:

Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici;

Anton Klančič, župan v Podgori;

Miha Zega posestnik v Kanalu. Na delo, v boj, da zmaga naša ljudska stvar!

kl Iz Kal. Brali smo večkrat v „Pr. L.“ o liberalnih učiteljih in njih obnašanju; a takega kot ga imamo mi v Kalu, se ne dobi hitro. Tu imamo lepega Dragotina s priimkom Filipič, kateri večkrat pokaže, kako so mora ljudstvo izobraževati. Posebno je to lepo pokazal na sv. tri kralje. Po noči okrog 10. ure je prišel v krčmo, ki jo „on“ imenuje klerikalno. Pripeljal je s seboj nekaj ljudi, da vržejo klerikalce ven. Zamaknil se je in misleč, da tolde po glavah teh klerikalcev, zadel je le ob navaden kozares, ki mu je zdrobljen „puščal“ prevoči kri na roki, in pustil zevajočo rano kot spomin zmage nad klerikalci. Tisto soboto potem je zginil od nas, menda je šel zdraviti roko in pastil šolo. Ali ni to eden izmed pravih učiteljev?

Pri tem tudi razsuja škratinu, a od nikoder ni nikogar, dasi se je naznani oblastem. V vsaki hiši imamo bolne otroke in tudi umrlo jih je en par. Seve daleč smo, grdo je pri nas; županstvo si sicer veliko prizadeva, trka in prosi, a tam dol si vse spi. Ali smo res pozabjeni od vseh?! Ali bomo moral res še bolj upiti, da nas bodo enkrat slišali.

Iz Tolminskega okraja.

Volvici kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz cerkljanskega okraja.

Volvici kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

c Cerkno. — Dne 2. februarja je pridobil takojšnje izobraževalno društvo veselico, pri kateri se je igrala igra „Čevijar“. Vsi igralci, sami mladi fantje, so svoje uloge dobro izvršili. Še celo presenetili so nas s svojim prvim nastopom na odru. Čast jim! Mladiči, naj vas ne ustraši nobena sila, ko na delo kliče Vas mati domovina. Mej posamezni dejanci nas je kratkočasil na novo ozivljeni tamburaški zbor pod vodstvom g. G. Bevka. Pokazali so vrli tamburaši svojo spremnost in čut za umetnost, kakor znajo Cerkljani, že starci „muzikantarji“. Le pogumno naprej! V kratkem

se nam nudi zopet vesela zabava. Dne 23. t. m. se bo namreč igrala igra „Ubežnik“. Pridite od blizu in daleč pogledati kaj znamo!

Iz kobariškega okraja.

Volvici kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz bovškega okraja.

Volvici kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz komenskega okraja.

km Liberalna kandidata na Kraju. — Jožef Štrekelj, nadučitelj v Komnu bo kandidiral v kmečki skupini kot zastopnik Komencov.

Sežanski okraj bo baje imel čast, da ga bo zastopal znani Mahorčič iz Sežane.

km Shod sodalitatis S. S. Cordis Jezu za dekanijo Komensko bode v Šmarjah dne 18. februarja t. l. točno ob 10. zjutraj.

km Iz Gabrovice. — V noči od 22. do 23. jan. so neznani tatori pokradli pri g. Jožetu Luinu zimsko sukojo in nekaj druge obleke. Ker so bili tudi lačni, so vzel tudi 2 bleba kruha in izpili 1 skledo mleka. Odnesli so vsega skupaj v vrednosti 40 K. Svojo srečo so poskusili še pri dveh sosedih, a jim sreča ni bila mila. — Vreme je pri nas za delo v vinogradih jako primerno in lepo. — Dne 23. t. m. je našel neki kmet pri kopanju vinograda globoko v zemlji človeško okostje.

km Iz Pliskovice. — Našemu g. nadučitelju strašno smrdijo katoliški listi. Dasi vemo mi to že daveno, vendar ne bili prizakovani, da bo dal duška tej svoji jezi na tako semešen način. Neka učenka je prinesla v šolo svoja ročna dela zavita slučajno v list „Slovenec“. Ko g. učitelj to zapazi, vzamejti dotični list, nekaj čita, potem ukaže hčerki, naj ga vrže v peč z opazko: „Take reči se ne nosijo v šolo“. Verjamemo, g. učitelj da vam kot strastnemu agitatorju za „Primorca“, „Sočo“ ni všeč, da se katoliški listi čitajo med nami. Ako je Vam dovoljeno vsljevati „Primorca“ za eno krono, in potiskati v žep „Sočo“ delavcem pri delu, mislim, da je tudi nam dovoljeno čitati kak dober list, kjer nam resnico pove, če tudi Vam liberalnim agrarcem ni povolji. Kot učitelj katoliških otrok bi morali vendar nekoliko brzdati svoje liberalno srce. — Sprevideti bi morali kam ste prišli s svojo taktiko. Saj je na naši občini velika večina dobrih katoliških mislečih ljudi. In le mala pescica jih je z Vami. In nekaj med temi celo takih, na katere ne morete biti ponosni. Kdo nadzoruje otroke v cerkvi? Kaj mora si misliti mladina od Vas? Mi hočemo katoliških učiteljev. Se oglasimo še. Očetje.

Iz sežanskega okraja

s Nesreča na južni železnici. — Zadnji večerni brzovlak iz Trsta proti Ljubljani je v sredo 29. t. m. zadel pri zatvornicah na poti iz Sp. Ležeč proti Divači ob zadnji del voza, kateri je vozil moko iz mlina. Voz je razbit, moka raztresena. Eden od vpreženih volov je nekoliko ranjen, kakor tudi voznik, drugi vol je popolnoma nepoškodovan.

s Iz Povirja. — Prihodnjo soboto, t. j. dne 8. februarja se bo pričel pri nas sv. misijon, ki bo trajal en teden. Vodili ga bodo č. g. Lazaristi iz Ljubljane. — Pretečeno leto je bilo pri nas rojenih

41 otrok, umrl pa je 24 oseb. Porok smo imeli 8. Med umrli je bil tudi neki tojec, katerega so dne 27. decembra našli mrivega v neki ogradi blizu vasi Že. Njegovo ime je dosedaj še neznan, pravijo pa, da je bil iz Št. Mihela na Kraju.

s Postaja „Jabka“. Ne davno temu se je peljal neki Nemec po južni železnici iz Trsta proti Ljubljani. Med potjo je vestno gledal v vozni red in si zapisoval vse postaje. Ko se pripelje do Zgornjih Ležeč, je preslišal, kjer je sprevidnik zaklical ime postaje, pač pa je slišal od znajnj vpitje: „Jabka, jabka“. Nekdo je namreč na ves glas ponujal jabolka. Vpraša svojega sopotnika, kako se imenuje ta postaja. Sopotnik je hitro uganil, da Nemec najbržje misli, da se postaja kliče „Jabka“, zato mu odgovoril: „Jabka“. In vestni Nemec si je skrbno zapisal to ime reki: „Te postaje pa ni v voznom redu“. Tako je postala južna železnica za eno postajo bogatejša.

Iz Iržiškega okraja.

ti Tolovajstvo. — (Poskušen umor na cesti med Št. Ivanom in Jamljami) se ni posrečil. — Znano je, da se je vračal mlinar na Prelaznem prejšnji tečen proti večeru domov. Na potu proti domu se je ustavil tudi pri trgovcu in krčmarju Plesu v Devinu, kjer je dobil 200 K. Ko hoče sesti na voz, poprosi ga neznanec, da bi se smel z njim peljati do Jamelj, ker je namenjen v Brezovico. — Mlinar mu zadovoljno dovoli in brza konjiča sta hitela proti Jamljam. Ali ko prileta do vijadukta južne železnice, vstreli neznanec na mlinarja Petra Furlana, toda k sreči — strel ni smrtno nevaren, ker je bil mlinar dobrozavjet in oblečen. — Ob enem se je prikazala na ovinku luč in neznanec Au-

(Dalje na sedmi strani.)

Somisljeniki!
Pazite na agrarno-liberalne spletke!
Od moža do moža agitirajte za kandidate in Kmečkih zvez.

guštin Semolič iz Brezovice pobegne v temno noč. — Mlinarja so težko ranjene peljali hitro k zdravniku v Tržič, in odtod v bolnišnico, kjer so mu vzeli kroglo iz hrbita. Sedaj je vže ozdravil in v nedeljo je vže — plesal v Jamljah. Avguština Semuliča so prijeli v Vidmu. Sumpijo, da je on prizrocil znane umore kočijače v Trstu in na Opčinah. To mu hoče vsaj „Piccolo“ prijeti iz sovraštva do Slovencev. Koliko je resnice na tem, pokaže obravnava. Ptička imajo vže v Trstu — kjer čaka zaslužene kazni.

ti Tržič. — (Shod). — Tu je predel naš državni poslanec dr. Bugatto shod v magistratni dvorani. Bilo je samih zaupnikov čez 300 mož. Položil je račun o svojem delovanju v parlamentu, ter so vzeli navzoči s splošnim odobravanjem na znanje. Ob enem je povabil navzoče naj mu povedo svoje želje in potrebe; on je vedno na razpolago, da priskoči na pomoč tipečemu ljudstvu. Potem so zastopniki občin naznajali g. poslancu, česa je najbolj potreba v tej ali oni občini. Potem je povabil zastopnike slovenskih občin še posebej v župnišče, kjer se je z njimi pogovarjal v materinem jeziku. Tu so se mu zastopniki pritožili o raznih pomanjkljivosti v občinah, zlasti o potrebi vodnjakov, napajališč, o uravnavi cest itd. G. poslanec je vzel njih želje in pritožbe na znanje, ter obljubil, ves svoj upliv uporabit za bedno ljudstvo.

ti Iz Devina. — (Poročilo in zahvala). — Iz poziva na rodoljubna srca v goriških časopisih je znano, da se je priredila „božičnica“ v korist otroškemu vrtcu in slov. šolski mladini v Devinu. Ker pa ne čuti pošiljatelj poziva dolnosti, da bi se tudi zahvalil vrlim in obilnim dobrotnikom, dasi je odsek to sklenil, sprejmite vsaj od člana odseka kratko poročilo in zahvalo. — Pozivu in prošnjam odsekovem se je odzvalo lepo število dobrotnikov, ki so ali poslali ali osebno izročili svoje darove. Med raznimi dobrotniki posvetnjaki zavzemata preč. duhovščina odlično mesto. Vsega denarja skupaj se je nabralo 367 K 10 v, porabilo se je pa 351.33 K. Obdarovani so bili vsi otroci. Razdelilo se je 82 oblek deških in dekliških, rute, pase, predpasnike, šolske potrebščine, razno pecivo, sadje, jabolka, naranče itd. tako, da so bili vsi otroci veseli in zadovoljni. Preostalih 15.77 K, ki so naloženi v poštni hranilnici, se je odločilo za nakup molitvenikov prvoobhajancem ali birmancem. — Boditi torej na tem mestu izrečena vrlim dobrotnikom v imenu obdarovane mladine srčna zahvala za toliko naklonjenost z iskreno željo: dobrotljiji Bog Vas obvaruj zdrave, da biše doprinesli svoj obolj za gmočno in duševno rešitev devinske dece ob sinji Adriji. Bog Vam povrni, mili dobrotniki! Obdarovani otroci se Vas bodo spominjali v svojih molitvah, da jih tudi za naprej ne pozabite. Bog Vam plačaj!

ti Dobro mu jo je zagolil. — „Primorskih listov“ prihaja lepo število v Davin. To pa nekomu, ki živi od same napredne in svobodomiselne modrosti, ni prav. Zato nahruli v krčmi nekega naročnika „Prim. lista“ in mu reče: „A, tudi vi imate „Prim. list“. Jaz da, in ponosen sem na to, mu odgovori. „Vam pa rečem: ne vtikajte se v moje stvari.

Ko mi boste Vi plačeval liste, bom čital takšne, kakoršne mi vkljupite. Dokler jih pa sam plačujem, si jih izbiram po svojem okusu. Capito!“ Nahruljenec bled kot stena se obrne in obmolkne sramotno!

ti Število Mohorjanov se je letos znatno pomnožilo. To je dober znak, da se ljudstvo probuja in zahteva zdrave tečne duševne hrano.

ti Mrzia burja je začela briti in tuliti okoli hišnih voglov, da se bojimo pokazati se na prostu. No, pa ker bo sv. Polonija kmalu izgnala vse sredozimce, se tudi mi preveč ne tresem pred njimi.

Drobline.

d Novi zakon proti pijančevanju na Norveškem. Na Norveškem stopi kmalu v veljavno zakon proti alkoholizmu, ki obsegata sledeče glavne določbe: Kogar najdejo pijanega na javnem kraju, se kaznuje z denarno globo. Ako se potem v istem letu opijani še dvakrat, doleti ga zapor. Pijanca more sodišče tudi prisiliti na delo pri državnih podjetjih od 18 mesecov do treh let. Z zaporom do treh let se kaznujejo taki pijanci, ki se vdajajo pijači tako, da s tem zanesajo skrb za svojo rodbino. Ako se dokaze, da je kdo komu prigovarjal k pijančevanju ali pa dajal pijanemu še nadalje piti, se kaznuje z zaporom. Ako se je zgodilo to v javnem lokalu, se mora kaznen takoj nastopiti. Osebe izpod 18 let ne smejo vstopiti v gostilno ali v take lokale, kjer se prodajajo opojne pijače.

d Grozna rodbinska žaloigras. Pri Podiebradu se je sprl 60-letni costar s svojo ljubimbo Ano Svobodo. Mihalek je pograbil gladilnik in toliko časa tolkel po Svobodovi, da jo je ubil. Nato je zaprl v sobo svojega 12-letnega sina in začgal hišo. Sam se je podal pod streho in se obesil. Sosedje so rešili sinčka, Mihalek pa je bil že mrtev.

d Važen izum za železnice. Kapucin o. Ludvik Lozako iz Karbonare pri Bari v Italiji je izumil stroj, s katerim bo možno preprečiti, da ne trčita dva vlaka skupaj. Stroj je tako umetno sestavljen, da daje devet posebnih znakov, ki bodo naznajala pretečo nevarnost trčenja. Znamenja so ta le: 1. tir je prost; 2. opozarja strojevodjo, da je na krivem potu in da proti njemu vozi vlak; 3. naznani obem strojevodjem ter obem postajam, da si vlaka vozita nasproti po istem tiru; 4. pove kateri vlak naj se vrne in kateri naj nadaljuje svojo vožnjo; 5. obvesti obe postaji, med katерimi bi se res pripetila vlaku kaka nezgoda; 6. izrazi katera postaja naj pošlje pomoč vlaku; 7. naznanja točno med postajama, kedaj je vlak odšel, kedaj prišel, koliko zamudil; 8. opozori strojevodjo, da je zgrešil tir; 9. obvesti potnike v vlaku, kedaj pride mimo kateri vlak in od katere strani.

O. Ludvik je izumil ta strojiz same ljubezni do bližnjega videč, da so samo v Združenih državah severne Amerike železniška trčenja zahtevala ogromne žrtve pretečeno leto. Tam je bilo 76.186 ranjenih ter 5.000 ubitih.

Želeti je, da bi se prekoristni izum po vseh železnicah vpeljal.

d Gimnaziji umorili svojega profesorja. — Iz Kolomeje poročajo, da so tamkajšnji gimnaziji nadalji radi slabe klasifikacije profesorja Pakarskega in ga pretepli do smrti. Dasi so profesorja takoj operirali, vendar je malo kasneje umrl na ranah. Mnogo gimnazijev je bilo aretiranih.

Gospodarske vesti.

= Nekoliko o reji kuncev. — Reja kuncev ali domačih zajcev, ako se je pametno lotimo, bi posebno malim gospodarjem, marsikatero kronico prinesla. Kunce rediti, to ni sicer nič novega, a kunce s pridom rediti, pa vendar ne zna vsakdo. Pri nas redimo navadne ali male kunce, ali pa velike teje lapine z dolgimi ušesi, ki jim ob glavi navzdol vise. Prvi so dosti manjši od drugih, pa so za razne bolezni tudi manj občutljivi. Kunce imamo navadno proste po živinskih hlevih. Ta prostost sicer zdravju živali ugaja, ker kunc se rad prosto giblje; a v nevarnosti so mladiči, da jih podavijo mačke, podgane in podlašice. Če hočemo kunce rediti, da bomo imeli od te reje kaj dobička, moramo to drugače pričeti. Pred vsem nam je potreben suh in topel hlev, v katerem napravimo več pregraj z lesenim ali pa opečnim podom, da ga kunci ne morejo prekopeni. Vsaka samica dobri svoj predel, v katerim mora biti zaboljek s pripravno luknjo na enem koncu, da si samica lahko v njem napravi gnezdo. Prav je, če ob steni naredi male gare, kamor se poslagajo krma, da jo žival ne pohodi in ne onesnaži. — Ena štirjaški meter prostora zadostuje za eno samico. Ker je zračnost hlevčkov jako potrebna, naj bi bila saj sprednja stena iz žice. — Samec mora imeti sam svojo pregrajo. Tudi za mladiči je treba pregraj iz žice, pa precej prostorne, da mlade živali lahko skačejo in se po volji gibljejo; kar jim pripomore kako k zdravju in nagli rasti. — Enake starosti mladiči naj pridejo v en predel. — Če hočemo od kuncev imeti kaj dobička, ne smemo jih rabiti za pleme, dokler ne dorastejo, tedaj ne pred enim enim letom starosti. Kdor hoča lepe kunce izrediti, naj ne dene samca k kunicu, dokler niso mladi vsaj 3 tedne, ali še bolje, en mesec starci.

Ko mladi kunci že vse jedo (v starosti 5—6 tednov), jih je treba v zanje pripravljeni prostorni hlevček dejati.

Primeri se, da je v gnezdu po 10 mladih. Neizkušen gospodar je tega navadno vesel; a izkušen bo pa dva ali tri najslabše mladiče precej odvzel ter jih pokončal, če nima slučajno v drugem gnezdu enako starih mladičev, pa ne v takem številu, da bi jim živeža primanjkovalo, če jim te slabotneže pridene. Mlaim odstavčekom, je treba polagati tečne hrane; otrobi nekoliko mokre, ali pa ovsa in zelenjavno, pa ne rosno, ali pa sparjeno. Mokra krma je kuncem sploh škodljiva, posebno pa mladim. Ako mladiči dobivajo mokro travo, deteljo, zelje itd. obolijo na jetrib, postanejo vampasti in poginejo. Tudi salata ni za kunce, posebno če je že ostarela in je

mlečna postala. Rupa, korenje in pesa kuncem dobro tekne. Dobro je tudi, če denemo med otrobi, katere jim vedno zmožene polagoma, tupatam nekoliko brinovih jagod in malo soli.

Tadi smemo kaki vršiček pelina ddati med krmo, pa ne preveč in ne prepogosto. Brinje in pelin sta kuncem zdravilo. Če obrezuješ sadno drevo, poleži jim sveže veje, prav radi jih bodo oglodali.

Da kunci tudi čiste vode potrebujejo, se razume. Posodice s čisto vodo ne sme v nobenem hlevu manjkati. Tadi mleko te živali kaj rade pijejo.

V nekem kraju je imel gospodar malega posestva v hlevu pri kravi več kuncev, ki so se mu, ker podgane in mačke niso mogle priti v hlev, prav dobro redili in množili. Kar začne gospodinjava tožiti, da krava premalo mleka daje; primeriloseje, daga nekaterikrat ni skoraj nič ni namolza. — Ugibali so to in ono, kaj bi bilo krivo, da krava tako hitro odstavlja; pa pravega le niso mogli pogoditi. Nazadnje so zvrnili vso krivo na neko staro ženico, ki je bila na glas, da je čarovnica in slučajno ni bila med dobrimi prijatelji omenjene piše.

Nekega dne gre gospodar oborožen z gnojnimi vilami v hlev čakati čarovnice. Stopi v prazni hlevček, kamor so teleta zapirali in čaka, kaj bo. Ni trajalo dolgo in krava leže. Komaj je legla, priskače največji kunc k nji in jo začne sesati. — To je bila torej tista zlobna čarovnica, ki je pa morala še tisti dan svojo zlobo z življenjem plačati.

= Na kaj je gledati pri kupovanju trt? — Pri kupovanju trt je gledati pred vsem na to, da so trte lepe in močne in da so prave. To povdarmamo zaraditega, ker se tu in tam dogaja, da se oddajajo tudi slabe trte in da se pošiljajo drugačne sorte, kakor se naroče. Pri cepljenkah je gledati, da so tudi dobro sprizete in zaraščene. Dobro zaraščene in lepe cepljenke so gotovo več vredne kakor slabo zaraščene ali kakor cepljenke mešanih vrst. Zato imajo pa tudi višje ceno. Kakor pri vsakem semenu, tako je tudi pri cepljenkah na to gledati, da so lepe, prave in dobro zaraščene in naj je cena tudi nekoliko višja.

= Vinogradništvo na Kitajskem. — Vinogradništvo na Kitajskem nima posebno stare zgodovine. Šele pred desetimi leti je začel v Singaporu neki bogat Kitajec saditi vinsko trto. Nuskupil je primerno zemljišče in nasadil vinograde. Pri tem delu mu je šel na roko avstrijski strokovnjak v vinogradništvo baron A. Babić, ki je skupaj z E. Machom napisal znamenito knjigo o vinarstvu in kletarstvu. Kitajec je napravil v Čfa velike podzemeljske kleti. Posamezni sodi v kleti držijo vsak po 150 hl vina. Vino ostane dve leti v sodih, predno pride do prodaje. Dasi novo, je vendar kitajsko vinogradništvo popolnoma moderno in racionalno urejeno.

Za izobrazbo.

Karakter, (karakterizirati), — beseda grškega izvora, ki prvotno pomenja neizbrisljiv znak. Sedaj razumemo pod besedo karakter — značaj, t. j. vse one lastnosti, ki delajo eno osebo, ali eno stvar posebno, da jo lahko ločimo od

Novoporočencem-novicem

priporoča „KROJAŠKA ZADRUGA“ V GORICI

svojo bogato zalogu: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, civilh, žime in volne v dlaki za madrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavesi itd.

Blago izvrstno. Cene prav nizke in stalne.

drug h. Če torej o kom, ali o kaki stvari povemo vse posebne lastnosti, s tem naško označimo karakteriziramo dotedno osebo ali stvar.

Komérz, — latinska beseda in pomenja pravno-promet. Sedaj pa razmememo pod to besedo nekako veselico posebno pri študentih, kjer se govore resni in šaljivi govorji in pri tem zapoje ena ali druga pesem. S. K. S. Z. v Gorici je ob zaključku socialnega kurza priredila v glavni dvorani Centrala tak komérz, ki je mnogim čitateljem gotovo še v dobrem spominu.

Komisija, — latinska beseda in pomenja — naročilo ali pooblastilo. Razumemo pa tudi pod to besedo one može, ki imajo izvršiti tako naročilo. Komisija pride, da si ogleda na mestu kako stvar, da potem o njej poroča dalje ali sama razsoja. Kmet-gre v komisijo in misli pri tem na sodnijo itd.

Koncert (koncertirati), — beseda iz latince in pomenja tekmovanje. Posebno se rabi ta beseda pri tekmovanju v glasbi, če kak umetnik kaže svojo glasbeno umetnost.

Rabi se pa tudi beseda v drugem pomenu. Govorimo o koncertu evropskih držav in mislimo pri tem na zbor za stopnikov teh držav, kjer skušajo ti zastopniki drug drugega prekaniti.

Konferenca, — latinska beseda, ki pomeni pogovor. Posebno na slabem glasu je ta beseda pri dijakih, ker njihovi profesorji pri konferencah presojajo napredek dijakov in jih često tudi obsojijo. Govorimo pa tudi o konferencah državnikov, kjer li rešujejo važna vprašanja zadevajoča medsebojno razmerje držav.

Za smeh in kratek čas.

(Veselični odsek). — V neki vasi je liberalen učitelj ustavil liberalno bralno društvo. Pridobil je zato nekaj mož in mladeničev. Da bi jih bolj privedel na društvo, je skoraj vsem razdelil razne časti s tem, da jih je dal takoj voliti v razne oseke. To jih je mazalo!

Neki mladenič, ki je bil voljen v veselični osek, se je po občnem zboru imenitno postavil in rekel: „Nam v veselični oseku bo dalo največ opravka. Najtežje delo so naložili nam“.

A drugi ga zavrne in mu reče: „Šema, kaj boš čenjal in se zdol, — pač ja znaš naročil godec...!“

(Hm!) — On: „Kaj pa, Johanca, če bi ti postala moja žena?“

„Ona: „Kakor je božja volja!“

(Dvojke in devojke). — Mati: „Kako pač to, da naš sin zdaj v šoli dobiva dvojke?“

Oče: Zato, ker mu grejo po glavi devojke.“

(Se zaveda). — On: „Gospica Vera je pa res nad vse krasna!“

Ona: „Naš hišni zdravnik mi je zadnjikrat dejal, da sta si z Vero popolnoma podobni.“

Loterijske številke.

1. februarja.

Trst	16	19	76	68	67
Line	40	64	2	12	9

Štev. 334

Op.

Razglas.

Naznanja se, da javna dražba zastavil IV. četrleteta, t. j. mesecev

oktobra, novembra in decembra 1906,

začne v

pondeljek, 9. marca 1908,

ter se bo nadaljevala naslednje devetnike in sicer četrtek in pondeljke, od 9. ure zjutraj do 1. po poludne.

Od ravnateljstva zastavljalcice.

V Gorici, 31. januarja 1908.

Uprava »Primorskega Lista« v Semeniški ulici št. 16 prodaja „Narodni kolek“ za »Šolski Dom«.

Peter Cotič, ševljarski mojster, Gorica, Gosposka ulica 1 Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razšiljajo. Cene zmerne.

VIKTOR TOFFOLI
velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro 20, via Seminarlo 10
Olje za luč 40 kr. llt. Olje corfu 60 kr. llt.
„oljko 52 „ „ barl 60 „
„ fineje 56 „ „ Lucca 70 „ „
„ bolje 56 „ „ nizza 80 „ „
„ dalmat. 56 „ „ najfin. I gl. „ „
„ istrsko 56 „ „

Priporočam čr. duhovščini in cerkevni oskrbništvo.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov, kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz nikla, stekla iz kristala, v vseh številkah. V zalogi ima razne topomere, daljnogled, barometre, mikroskope, vage za vino, za žganje, za špirite, livele za zidarje, mizarje po najnižji ceni,

Izvršuje vsakovrsne poprave in iste dostavlja na dom.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča čestiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlona, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveč prve in druge vrste, namreč ob $\frac{1}{2}$ kilo in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidarski & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majolicevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Odlikovana pekarija in sladčarna K.

Draščik v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje varčila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drebno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene tako nizke.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevnim obratom — GORICA - Tržaška ulica 18 -

ANT. ČERNIGOJ izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata okna podove stornice pregraje i. t. d.	Omare postelje mize umivalnike ponočne omarice stolice i. t. d.	Altarje klopi prižnice putni klečalnike i. t. d.

ZALOGA:
vsakovrstnih strugarskih izdelkov kakor: nog stebričev, vazev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov, kakor: cimirjev, podporje i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

Hiša na prodaj

v Mirnu št. 262 na primernem kraju, proti soncu; hiša obstoji: 1 kuhinja, 2 sobi, 1 žitница v podstrešju, 3 svinjski hvi, 1 malo senik, dvorišče, vodnjak in vrt. Hiša je nova 6 let odkar je zidana. Kdo želi ogledati naj se obrne do Josipa Brumata v Mirnu št. 269 ob nedeljah in praznikih od 12. do 2. ure popoldan blizu pokopališča.

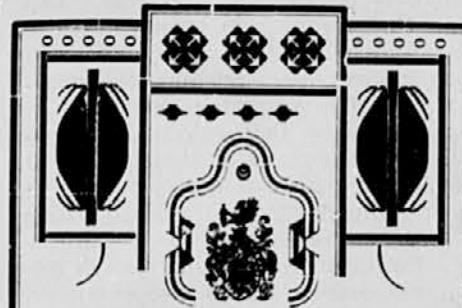
Anton Ivanov Pečenko Gorica

ppriporoča svojo veliko zalogo pristih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; pljenjskega piva »prazdroj« iz slovečje Češke Međanske pivovarne, in domačega stekleniča, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le z debelo po 50 kg naprej.

Vino dostavlja na dom in razpoljuja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrskih držav v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba pošte in točna. M M M M M

„NARODNA TISKARNA“ : : : V Gorici, ulica Vetturini št. 9 : : :

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiparsko stroko spadajoča dela

TISKA:

Gorico* oo	oo Pr. list*
Vabila oooo	ooo Cenike
Brosure ooo	ooo Račune
Diplome oo	oo Vizitnice
Pobotnice o	o Rač.sklepe
Sprejemnice	Jedilne liste
Plakate ooo	ooo Etikete
itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izrisitve v moderni in okusni obliki od načavnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno kruno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokazuje s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!